National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ESTO 80

Nr. 41 (2676) XXIX aastakäik

Neljapäeval, 29. mail 1980 — Thursday, May 29, 1980

Üksiknumbri hind 45 centi

Erinevad andmed olümpiast osavõtu kohta

Rahvusvahelise Olümpiakomitee arvud ei ühtu USA välisministeeriumi andmetega

LAUSANNE — Rahvusvaheline Olümpiakomitee andis Lausannes peetud koosolekul ametliku aru-ande Moskva olümpiamängudest osavõtu kohta. Nagu nendest andmetest selgub, võtab Moskva olümpiast osa 85 riiki, kuna 56 riiki on andnud Moskvale eitava vastuse. N. Liidu esindaja mainis nende arvude esitamise puhul, et president Carteri olümpiamängude boikoteerimise kava on kokku varisenud.

Washingtonis seevastu kinnitatakse, et olümpia boikott on andnud loodetud tulemusi ning et Ühendriigid jatkavad mängude vastast kampaaniat, lootes, et osa Moskvale jaatava vastuse andnud riikidest loobuvad veel viimasel hetkel mängudest.

Ühendriikide välisministeeriumi andmed olümpiamängudest osavõtu kohta erinevad siiski teatud määral Rahvusvahelise Olümpiakomitee andmetest, kuna ameeriklaste informatsiooni kohaselt on 60 riiki loobunud mängudest, 73 on lubanud minna Moskvasse ja 12 riiki ei ole veel oma lõplikku otsust teinud.

Nende riikide meelitamiseks on venelased pikendanud mängudele registreerimise tähtaega.

N. Liidu esindaja Rahvusvahelise Olümpiakomitee istungil Vladimir Popov konstateeris Lausannes, et olümpiamängude vastu suunatud kampaania, mis on vastuolus kõigi olümpiamängude traditsioonidega, on kunstlikult üles puhutud. Ta kinnitas, et boikott ei saavutanud kaugeltki neid tulemusi, mis selle organiseerijad lootsid.

Olümpiakomitee täidesaatev komitee tuleb veel kokku 9. ja 10. juunil, et analüüsida tekkinud olukorda ja võtta vastu hilinenud mängudele registreerijaid.

Nende riikide hulgas, kes on kutse mängudest osavõtuks aktsepteerinud, on selliseid, kes saadavad Moskvasse ainult poolikud meeskonnad, kuna mõnede spordialade liidud on teinud mängudest osavõtuks eitava otsuse.

Sõiduload Moskvasse tühistati

Teisipäeva keskpäeval tegi Kanada valitsus teatavaks kõigile asjaosalistele, et kõigile Kanada Spordiliidu ametlikele esindajatele internatsionaalsel pinnal, kes pidid võtma osa Moskvas olümpiamängude eel peetavast kongressist, on varem väljaantud sõiduload tühistatud. Rahvusvahelise spordiliidu protokolli kohaselt on see kongress alati seoses olümpiamängudega ja samal maal, kus peetakse olümpiamänge.

Lääneriikides püütakse seda kongressi kuhugi mujale riiki viia ja organiseerida, kusjuures kardetakse, et Ülemaailmne Spordiliit võib eesolevate sündmuste puhul kaheks jaguneda.

Moskvasse pidi sõitma ka eestlanna Evelyn Koop, kes kuulub Kanada esindajana Maailma Moodsa Võimlemise Liidu juhatusesse.

Ameerika Ühendriikide eestlased valisid oma Miss ESTO-80 USA Baltimores peetud ballil. Pildil Miss Esto-80 USA-ks valitud Kristi Merilo Portlandist koos teadustaja ja žüriiliikme Andres Raudsepaga Torontost. Kristi Merilo on hea tuttav ka Toronto eestlasile, kuna ta on „Kaja" lauluansambliga paaril korral siinset eestlaste ühiskonda külastanud.

Kristi Merilo USA Miss ESTO-80

NEW YORK (V.E.S.) — USA Miss Esto '80 on valitud. Selleks kuulutas žüriid laupäeval, 10. mail Baltimores Esto ballil esinenud kandidaatidest Kristi Merilo Portlandist, Oregon. Ta krooniti samas USA Miss Esto'ks ERKÜ esimehe J. Simonsoni poolt.

Žüriid koosseisus J. Simonson, Vaike Lugus, A. Kurrik, P. Kiik, A. Raudsepp (Toronto) ja V. Areng, kes toimetas missi valimist, valis ka tema näitsikud.

Esimeseks näitsikuks valiti Anne Liis Juurma Santa Clarast, Kal., kes missi kandidaadiks oli esitatud San Francisco Eesti Seltsi poolt. Teiseks näitsikuks valiti Ann Astrid Koorits, kelle esitas kandidaadina NY Eesti Meeskoor.

USA Miss Esto '80 valitud Kristi Merilo, kelle esitajaks oli Portlandi Eesti Selts, saab auhinnaks tasuta edasi-tagasi lennu Eesti Päevadele Stokholmi, temale tasutakse peatumiskulud Stokholmis Esto '80 peakomitee poolt Eesti Päevade ajal, s.o. nädal aega. Esimeseks näitsikuks valitud Anne Liis Juurma saab tasuta lennu Stokholmi ja teiseks näitsikuks valitud Ann Astrid Koorits sai auhinnaks $250, mis temale ballil üle anti.

Misside valimise ballile oli kogunenud üle paarisaja inimese, sobiv arv mugavaks koosviibimiseks. Kavalises osas esinesid Andres Raudsepp Torontost, kes oli ka ballil teadustajaks, ja „Baltimore Omad Poisid", kes hästi hoolitsesid ballikohase meeleolu eest. Tantsuks mängis kohalik 6-liikmeline orkester.

Sõjavägi likvideeris Lõuna-Korea ülestõusu

Kwangu linn võeti väheste ohvritega tagasi mässajatelt

KWANGJU — Lõuna-Korea tankiüksused likvideerisid Kwangju linnas üliõpilaste ja pahempoolsete radikaalide vastupanupesad ja seadsid mässajate valduses olnud linnas taas korra ja rahu jalanult 13 sõjakat radikaali ja mässumeest.

Langevarjurite ja tankisõdurite üksused tungisid kesklinna varahommikul ning piirasid ümber valitsushooned, kus asus mässajate vastupanukeskus.

Radikaalid tulistasid sõdureid automaatpüssidest kuid nende vastupanu oli lühike ning valitsushooned vallutati kiire rünnakuga.

Armee piiras kiiresti Kwangju linna ümber ja sulges kõik väljapääsuteed, kuna valitsusel olid andmeid, et üliõpilasi üles kihutanud punaste agendid katsuvad linnast välja maale pääseda, kus neil kergem on endid varjata.

Sõjaväe rünnaküksused vangistasid sadu üliõpilasi ja radikaale, kes viidi veoautodel tugeva valve all kogumiskohtadesse.

Samal ajal asusid sõdurid toimetama läbiotsimisi, et avastada peitu pugenud mässajaid ja peidetud relvi.

Toronto eesti koolide väljasõit Montreali

Toronto Eesti Täienduskeskkooli ja Täienduskooli vanemate klasside õpilased sooritasid möödunud nädavahetusel õpetajate juhtimisel ja järelvalvel väljasõidu Montreali, kus tutvuneti sealsete vaatamisväärsustega. Sõit toimus suures bussis ning osavõtjate arv küündis ligemale 80-le.

Õpilased esitasid Montreali eestlaskonnale laulumängu „Kolmed kosjad Mäeotsa talus" ja laule Lydia Aruvaldi juhatusel. Osavõtt oli Montreali oludes erakordselt rahvarohke ja vastuvõtt soe. Ekskursandid saabusid Torontosse tagasi paremate muljetega ja heade mälestustega, avadades imestust, et Montreali üldine miljöö oli erakordselt vaikne ning seal polnud välispidiliselt märgata ühtegi jälge separatistide tegevusest ja Kanadast lahkulöömise kavatsustest.

Õpilastega koos Montrealis viibisid koolijuhatajad H. Ründva ja E. Marten ning õpetajad Ene Lüdig, Lydia Aruvald, Juta Puhm, Aino Müllerbeck, Endla Komi ja koolide asjaajaja Leida Marley.

Prof. Sermat Soome raadios

Rääkis soomlastele üksindustunnetest

Soome raadiopragrammis esitati 3. mai saates „Nuorten Radio" (Noorte Raadio) vestlus professor Vello Sermatiga, keda küsitles saate toimetaja Anneli Tempakka. Sel puhul avaldas Soome suurim päevaleht „Helsingin Sanomat" foto, kus prof. V. Sermat on vestlemas saate toimetajaga.

Prof. V. Sermat ütles oma vestluses, et me ei tohi teistelt liiga palju nõuda, vaid näidata huvi teiste inimeste vastu, sest sõprus ei sünni hetkega.

Saate pealkirjaks oli „Mis sind vaevab?" ja Sermat vastas soome keeles,

mille ta keelesuguluse tõttu eesti keelele oli lühikese ajaga õppinud sel määral, et raadiovestlus täiesti õnnestus isegi sellisel raskel teemal nagu üksindustunnetest rääkides.

Vestluses selgus, et iga kolmas inimene võib tunda üksindust. Ühendriikides on leitud, et noored mehed tunnevat tõsisemat üksindust. Üksinduse suurenemist mõjutavad ühiskondlikud muudatused, suurperekondade puudumine, sagedane kolimine on purustanud sõprussidemed.

Ka raskus usaldada tulevikku suurendab üksinduse tunnet.

Pooletunnilises saates räägiti kontaktiprogrammist, kus noored võivad kergendada oma meelt, kuidas tähtsad sotsiaalsed oskused võivad olla sõprussillaks inimeste vahel.

Begini valitsus laguneb

Kaitseminister Weizman süüdistab peaministrit rahupingutuste saboteerimises

JERUUSALEMM — Iisraeli kaitseminister Ezer Weizman, keda peeti üheks mõõdukamaks ja tasakaalukamaks meheks Menachem Begini valitsuses, andis sisse lahkumispalve, kuna tema arvates rikub Begin oma kangekaelsusega ja põikpäisusega kõik võimalused Kesk-Idas rahu saavutamiseks. Peaminister Begin mainis sel puhul, et Weizman on juba pikema aja jooksul saboteerinud valitsuse tegevust ning katsunud igasuguste kombinatsioonidega valitsust võimult kõrvaldada.

Poliitilised vaatlejad mainivad, et Iisraeli poliitikud ei ole kunagi varem üksteist avalikult nii rängalt süüdistanud, mis laseb oletada, et Begini ja Weizmani vahelised lahkhelid on väga sügavad ja kaugeleulatuvad.

Menachen Begin teeb suuri pingutusi, et oma valitsust võimul hoida, kuna järgmised valimised toovad talle poliitiliste vaatlejate arvates kindlasti suuri kaotusi.

26. mail möödus sellest üks aasta kui Iisrael ja Egiptus sõlmisid omavahelise rahulepingu ja alustasid läbirääkimisi Palestiina araablaste probleemide korraldamiseks ja Jordani jõe läänekaldal Iisraeli okupatsiooni all elavatele palestiinlastele autonoomia andmiseks.

Need läbirääkimised ei ole andnud tulemusi Begini järelandmatu ja paindumatu poliitika tõttu ning olukord on isegi halvenenud kuna läänekaldale on rajatud uusi juudi asulaid.

Enne Weizmani lahkus Begini valitsusest Moshe Dayan, kes samuti süüdistas peaministrit tema kompromissideta hoiaku pärast.

R. Ristlaan Vaino Väljase asemele

Uueks Eestimaa Kommunistliku Partei sekretäriks valiti „väljaedutatud" Vaino Väljase asemel R. Ristlaan. Uus sekretär on seni olnud väga tagasihoidlikel kohtadel ega pole oma nime veel ei ühtegi teatmeteosesse saanud. Ta on siiski Eestis sündinud noorem mees, kes elukutselt on insener. Ta viimane ametikoht oli EKP Keskkomitee kaubanduse ja teeninduse osakonna juhatajaks.

George Bush loobus

HOUSTON — Ühendriikide vabariiklaste presidendikandidaat George Bush tegi teatavaks, et ta loobub kandideerimast Valgesse Majja ning annab oma toetuse vabariiklaste partei teisele presidendikandidaadile Ronald Reaganile, kes on võidukas olnud peagu kõigis osariikides toimunud eelvalimistel. Bushi valmiskampaania mänedzher mainib, et kampaania on läinud Bushile maksma 16,2 miljonit dollarit ning kampaania on praegu 300.000 ulatuses punases, millise võla tasumiseks tuleb teha pingutusi.

President Carteri võidud senaator Kennedy üle

NEW YORK — Ühendriikide presidendikandidaatide eelvalimistel võitis president Carter teisipäeval kolmes osariigis toimunud eelvalimistel. Ta lõi oma rivaali senaator Edvard Kennedyt Arkansases 60 protsendiga 17 vastu, Idahos 67 protsendiga 22 vastu ja Kentuckys 66 protsendiga 23 vastu. President Carter on eelvalimistel võitnud oma selja taha 1573 delegaati, kes annavad talle oma hääled demokraatide partei konverentsil. Võitmiseks vajab ta 1666 delegaadi hääli.

Hiina ja USA sõjaline koostöö

WASHINGTON — Hiina kaitseminister Geng Biao viibib külaskäigul Washingtonis, kus tal olid pikemad läbirääkimised ja nõupidamised Ühendriikide kaitseminister Harold Browniga. Mõlemad ministrid jõudsid otsusele, et Ühendriigid ja Hiina peavad arendama tihedamat omavahelist sõjalist koostööd ning koostama ühised strateegilised plaanid N. Liidu sõjaliste kallaletungide piiramiseks Afganistanis ja mujal. Hiina kaitseministril olid ette nähtud ka kohtamised president Carteriga ja välisminister Muskiega.

TALLINN FESTIVAL

PIDUSTUSED
18.—21. JUUNIL
TORONTO EESTI MAJAS

Eeskava, tants, einelaud, laskmine, maleturniir, uued helifilmid, valgus-pildid ja muud.

Pääsmed—Festivali rinnamärgid $3.00 eelmüügil ja $4.00 koha peal. Pääsmed saadaval Eesti Abistamiskomitees Toronto Eesti Majas. Informatsioon telefonil 445-5520.

Neljapäeval, 12. juunil kell 8 õ. Brockton High School'i auditooriumis, 90 Awde Ave. (1 blokk lõuna pool Bloor St. W. — Dufferin'i)

KÜÜDITAMISE MÄLESTAMISE

KONTSERT-AKTUS

Kõneleb Venemaalt välja pääsenud poliitiline vang VICTOR HERMAN ☆ Kontsertosas esineb bariton AVO KITTASK, klaverisaade JAAK KIVIK'ult ☆ Laulavad läti ja leedu koorid

KUTSUME KÕIKI KAASMAALASI AUSTAMA MEIE KÜÜDITATUD KAASMAALASTE MÄLESTUST

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St. Torontos
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $35.—, poolaastas $19.50 ja veerandaastas $10.50, kiripostiga aastas $56.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $16.—
TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $38.—, poolaastas $21.— ja veerandaastas $11.—. Kiripostiga USA-s: aastas $61.—, poolaastas $32.50 ja veerandaastas $17.—
LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $72.—, poolaastas $36.— ja veerandaastas $19.—
Aadressi muudatus 50 c. — Üksiknumbri hind 45 c.

FREE ESTONIAN
Published by Free Estonian Publisher Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto Ont. M6J 2H2

Põhimõteteta Lääne-Euroopa

Selles ei olnud midagi imestada, et N. Liidu diktaator Brezhnev vaatamata oma viletsale tervislikule olukorrale tuli äsja Varssavi, et kohata seal Prantsusmaa presidendi Valery Giscard d'Estaingiga. Eriliseks üllatuseks ei olnud ka Poola kommunistliku diktaatori Edward Gierecki energilised sammud selle kohtamise organiseerimiseks ja lahke võõrustaja mängimiseks. Kogu selle loo juures oli aga võõrastav ja imelik, et Prantsusmaa president võttis ilma oma liitlastelt mõu küsimata ja neid diskuteerimata ette selle riskantse sammu, millest lõikavad poliitilisi protsente raudeesriidetagused rahvad eesotsas N. Liiduga ja tekitavad uusi lõhesid läänemaailma liidu mõranema löönud tervikusse.

Lääne-Euroopast saabunud informatsiooni kohaselt toimus Brezhnevi ja Giscardi kohtumine Prantsusmaa algatusel. Pariisist saadetud kutse võttis Brezhnev kahel käel lahkelt vastu, kuna Moskvas valitsev klikk teab, et N. Liidu prestiizh on Afganistani afääri tõttu rahvusvahelisel foorumil tunduvalt langenud ja iga kohtumine mõne lääneriikide juhtiva isikuga aitab tekkinud haavu leevendada. Ühtlasi avanes Brezhnevil sellel kohtumisel käsitada Prantsusmaa presidendiga olümpiamängude boikoti küsimust, korrata oma vanu propagandafraase Afganistani okupeerimise põhjendamiseks ja mis kõige tähtsam — alla kriipsutada detente poliitika taaselustamise tähtsust rahu säilitamise ja inimkonna päästmise huvides.

Detente poliitikale uue elu sissepuhumine oli ka selleks peamiseks teguriks, mis sundis Poola diktaatori Edward Gierekit kõiki rattaid käima panema Prantsusmaa presidendi Poola territooriumile toomiseks ja temale Brezhneviga kohtamise organiseerimiseks. Kui N. Liit oma ülbuses ei taha lasta välja paista kuidas detente poliitika kraavijooksmine pidurdab kommunistlikkude riikide majanduselu ja progressi, siis Ida-Euroopa satelliitriikide poliitikud annavad päris märgatavalt signaale, et nad on oma tuleviku pärast väga mures.

Need mured on ka kõigiti põhjendatud, kuna majandusliku kasvu allakäik, inflatsioon, tarbekaupade puudus, kallimad ölihinnad ja produktiivsuse langus kõnelevad selget keelt „paradiisiriikide" majanduse allakäigust. Seni on raudeesriidetaguste riikide juhid lahendanud paljud oma majanduslikud probleemid läänеriikidest saadud laenudega, mis ulatuvad nüüd juba kogusummas üle 50 miljardi dollari. Üheks suuremaks laenajaks on olnud Poola ja kui läänеriikide rahakraanid detente poliitika kraavi jooksmisega kinni keeratakse, siis seisab Poola erakorraliste raskuste lävel.

Kuid kui Brezhnevi ja Giereki nõustumine Prantsusmaa presidendiga erakorraliseks ja ootamatuks kohtumiseks olid nende vaatevinklist küllaltki põhjendatud, siis — mis sundis Valery Giscard d'Estaingi praegusel kriitilisel, komplitseeritud ja rahvusvaheliselt segasel ajajärgul selliseks riskantseks sammuks, mis mineerib Atlandi liitu ning tekitab eriti suuri arusaamatusi Ühendriikide ja Prantsusmaa vahekordades?

Kõige tõenäolisemaks seletuseks peetakse siin prantslaste edevust ja suurusehullustust, mille Giscard on pärinud Prantsusmaa pärastsõjaaegselt juhilt kindral de Gaulle'lt. Prantslased ei arvesta seda, et nad said Esimeses ja Teises maailmasõjas sakslastelt rängalt lüüa ning et nende päästjaiks osutusid üle ookeani appi tulnud ameeriklased. Saksa okupatsiooni ajal oli neile nende vabadus ja iseseisvus ülima tähtsusega ja nad apelleerisid kogu maailma poole abi saamiseks mida neile ka anti. Kuid nüüd tuleb kahjatsusega konstateerida, et samad vabaduse nõudlejad jäävad ääretult ükskõikseks Afganistani okupeerimise puhul ning neil jatkub isegi jultumust välja naerda Ühendriikide ettepanekut Moskva olümpiamängude boikoteerimiseks, mis on mõeldud venelastele Afganistani sündmuste puhul surve avaldamiseks.

Kuid Giscardi Poola sõidul on ilmselt ka omakasupüüdlikke motiive. Esmajoones on prantslased valmis alati äri tegema venelastega ning praegu avaneb neil võimalusi oma kaupade ja toodetega ameeriklaste asemele astuda. Teiseks on mõned poliitilised vaatlejad avalikkuse ette tulnud ka kurjade kahtlustustega, et Giscard käis eelnevalt järgmisteks presidenivalimisteks Poolas hääli kogumas. See tundub paradoksaalsena kuid on tõenäoline, et Giscard otsib eelnevalt järgmisteks presidendivalimisteks toetust Prantsusmaa võimsalt kommunistlikult parteilt.

Läänеriikide suurem traagika seisab selles, et nende vahel ei valitse tihedat koostööd, kindlaid põhimõtteid ega vajalikku üksmeelt, mis eriti nähtub ka Moskva olümpiamängude boikoteerimise küsimuses. Prantsusmaa eeskujul ajavad Lääne-Euroopas kahepaikset poliitikat ka sellised riigid nagu Belgia, Holland ja Itaalia, kes päästeti Teise maailmasõja ajal saksa okupatsiooni alt Ühendriikide poolt kuid nüüd ei taha julma kallaletungi ohvriks langenud Afganistani heaks sõrmegi liigutada. Sellest on tõsiselt kahju, et paljudel lääne riigimeestel puudub ettekujutus vabaduse universaalsusest ja et nende pilk ei ulatu kaugemale oma õueaiast.

K.A.

Eesti saateid Rootsis ei tule

Rootsi välismaiste raadiosaadete juhataja Lennard Hansson jutustas „Eesti Päevalehele", et eestikeelsete saadete käikulaskmiseks puuduvad lähemate aastate jooksul väljavaated. Praegu olevat peaprobleemiks, kuidas summade kärpimist vältida, mispärast uute saadete käikulaskmine ei tule esialgul kõne allagi.

Rootsi raadio annab saateid seitsmes keeles. Alates 1952. a. antud päevauudiseid ja Rootsit tutvustavaid saateid inglise, prantsuse, hispaania, saksa, portugali ja rootsi keeles. 1967. a. lisandus nendele vene keel. Venekeelseid saateid antakse ida suunas ja neid on kuuldud isegi Jaapanis ja Austraalias. Balti saadete puudumisel kuulatakse Balti riikides inglise- ja venekeelseid saateid.

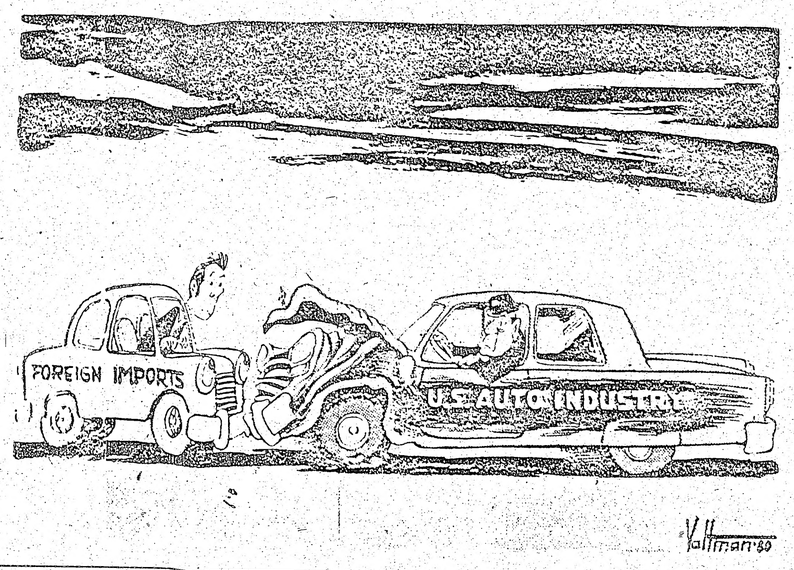

Ära kaota oma paremaid sõpru!

Prof. Vello Sermat vestleb üksindusest soome ajalehes

Soome suures päevalehes „Uusi Suomi" avaldas 12. märtsil poolelehekülgelise artikli „Professori Yksinäisyys Vello Sermat: Ära hukka ystäväsi" (Professor Üksindus Vello Sermat: ära kaota oma sõpru). Ulla Maija Paavilainen kirjutab sissejuhatuseks: Kui oled üksi. Oled vaid ja hüüad. Meid on palju, aga just sina tunned end kõige üksildasemaks ja õnnetumaks. Õnneks meie eest hoolitsetakse. Vello Serm. on üks tähelepandavamaid üksinduse uurijaid maailmas. Ta on parajasti „sabati-aastal" Soomes, üksinduses meie pealinna rüsinas.

Prof. Vello Sermat töötab Kanadas, Yorki ülikoolis. Üksinduse uurimine on teda tegevuses hoidnud peaaegu kakskümmend aastat. Soome tulema meelitas teda muuhulgas „Uusi Suomi" artikkel, kus kirjutati soomlaste üksindustundest,, keskealise mehe kriisist.

Kui ajakirjanik esitas V. Sermatile veidi naiivse küsimuse, et mis see üksindus õigesti on, siis vastas küsitu mõtlikult:

„See on, see on tõesti suur probleem, raske on seletada ja käsitada. Üksindus on suur, põhiline küsimus. See teeb tõsiseks". Ja seletas siis, et üksindus tähendab inimlike suhete puudumist. Meil on lähedasi inimesi kellega jagaksime oma sügavamaid tundeid.

Üksindustundega inimesel pole kedagi, kellega nautida teisipäevaõhtust kontserti, ei kedagi kelle pead võiks hellasti paitada, ei kedagi kellele keeta kuuma kakaod pärast suusaretke.

Ainus postkaart mille postimees toob on raamatukogust meeldetuletusega, et laenatud raamatud tuleb tagasi tuua.

Mõtle, mis sul praegu on. Mõtle siis, mida sooviksid enesel olevat. Kui oled rahuldunud praeguse olukorraga, sa ei ole ilmselt üksinda.

Iga üksindus on erisugune. Igal üksindusel on oma põhjus. Igale üksindusele ei saa lüüa samataolise pitsatit. Välismaalane tuleb võõrale maale ega oska keelt, ta on üksi. Noor naine asub õppima suurde ülikoolilinna, ta on üksinda. Abielupaar läheb lahku, üks neist jookseb ära või sureb, jättes teise üksinda.

Üldine üksindus on seoses vaenulikkuse, passiivsuse ja nõrga eneseväärsustundega. Ehk kui ei ole sõpra, me oleme masendatud, kibestume kergesti, räägime teistest halba. Miks mind maha surutakse, miks mind keegi ei aita? Olukord tundub lootusetu, tulevik peitub nutupilve.

Sellest võib selguda kui inimene ise on aktiivne. Aga harva võib haarata üksindusel selliselt kuklast kinni. Esiteks tuleb tajuda, millest üksindus on tingitud.

Ja tuleb elada enne kõike siin ja nüüd, ilma möödunut haletsemata või sellest kahju tundmata, vanades vigades rippudes.

Paljud inimesed, kes vaikides kannatavad üksindust ja lootusetust, ei pöördu kunagi kriisikeskuse poole. Aga need, kes sinna pöörduvad, võtavad umbes 80% juhtumeil kõne alla oma üksindustunde. Me ei tea veel midagi laste üksindusest, ainult selle võrra, kuidas üksindus mõjub vanadesse inimestesse. Paljud vanad inimesed ei näi kannatavat üksindustunnet, nad on õppinud elama sellega ja isegi

PROF. VELLO SERMAT

Haigus on üksildane. Üksinduses inimene haigestub ka kergemini füüsiliselt. Üksindus on oht tervisele.

Me näime vajavat sõpru enne abiellumist ja hiljem, kui oleme väsinud tööst, abielukaaslasest, tuttavast igapäevasest ümbrusest.

Vähem tähtsad on sõbrad kui oleme „mehe paremas eas". Ehitame maja, soetame lapsi, teenime raha. Me vajame ka siis sõpru, aga meil ei ole neile aega. Kahjatsevalt paljud jätavad oma sõbrad elu rabeluses.

Üksindus ei ole ainult isikukohane vaev, vaid ka lai sotsiaalne probleem. Üksindus võib olla tingitud näiteks kultuuri puudusest, midagi otsustusvõimetut, suurt ja tähtsat. Paljud tunnevad tühjust oma elus. Kuigi on sõpru ei saa ta nendega kontakti, kuna elul ei tundu olevat tähendust ega mõtet. Inimene hakkab seda otsima elamisega. Ühest tuleb filosoof, teine suunab oma otsingud kunsti loomisse. Ja siis on teisi, kellele elu mõte on hoida oma lapsi terveina, valmistada maitsevat toitu, kontrollida pangaarvet.

Nad ei küsi, miks maailm pöörleb just selles suunas nagu ta teeb.

Sünnilt eestlane Sermat tõdeb näiteks ise oma elu võõras kultuuriümbruskonnas:

„Olen eurooplane. Kuigi elan Kanadas, tunnen oma kodu siin Soomes. Meeleldi sooviksin siin elada."

Suhteliselt väiksel osal inimestel on selline elukutse, mis annab neile saavutust tunda, vaimset stimulatsiooni ja ühiskondlikult märgitavat osa etendada. Sellepärast on paljudel noortel raske leida mingisugust tööd. Sotsiaalne olukord mõjutab abituse tunnet ja tähendusetust inimelus.

Inimesel on iseenesest kindlaid rolle (nagu ema roll) ja saavutatud rollid (nagu elukutsed). Kui see saavutatud või leitud roll on rahuldav, on inimene vähem kui see, kel on saavutustes palju edu olnud.

Ta seletab, et ta on teinud sageli tööd ärielu juhtidega, kes naudivad oma tööd ja pühendavad sellele oma aega ja energiat. Enamus neist pidasid siiski lähedasi suhteid ja sidemeid hinnas ja ütlesid, et usutavasti nad ei võiks oma ametit pädevalt jätkata, kui kaotaksid oma lähedased kontaktid.

Uurija Linda Wood arvab, et inimesed, kes oma saavutatud rollides ebaõnnestuvad ja kellel samal ajal puudub lähedane toetus ja rahuldus, võivad olla suures enesemõrvaohus.

Elus võib palju juhtuda ka siis, kui ei taha, et nad juhtuksid. Ka parimad asjad juhtuvad siis kui neid ei oota, kui ei ole nende vastu ettevalmistanudki. Just nüüd praegusel hetkel. Mida võiksid teha külmal talvisel pealelõunal Helsingis? Katsu olla veidi lõbus, mängi, ole tegev. Ära jää mõtteisse, et

(Järg lk. 7)

Kommentaarid

Läänemaailmas on üldiselt teada, et kommunistlike rezhiimide püsimise üheks suuremaks tugisambaks on rahva pimeduses hoidmine ning eriti kõige selle eemal hoidmine nõukogude elanike silmade ja kõrvade eest, mis valgustaks tõetruult läänemaailmas valitsevat olukorda ning annaks väänamatu pildi demokraatlikes riikides valitsevast majanduslikust heaolust, poliitilistest vabadustest, põhiliste inimõiguste kindlustamisest ja sotsiaalsetest hüvistest. Nõukogude inimeste petmiseks ei lepi kommunistlike rezhiimide juhtkonnad mitte ainult tõe varjamisega vaid selle moonutamisega, noppides läänemaailma ajakirjandusest välja ainult üksikuid negatiivseid sündmusi, tsiteerides peamiselt välismaailmas eksisteerivaid kommunistlikke ajalehti ja Moskvale sümpatiseerivaid isikuid väänates ja käänates fakte, mis annab lugejatele või kuulajatele tegelikkusest hoopis väära pildi.

Nõukogude ajakirjanduse „tõetruu välisinformatsiooni" iseloomustamiseks toome mõningaid näiteid okupeeritud Eestist ilmuvast parteilehet „Rahva Hääl".

Nii teatab Tass 7. mail Bonnist: Saksa FV spordiüldsus mõistab resoluutselt hukka USA provokatsioonilised üleskutsed 1980. aasta Moskva olümpiamängude nurjamisele, samuti Lääne-Saksamaa valitsevate ringkondade seisukohta, kes ilmutavad valmisolekut järgida selles küsimuses USA presidendi J. Carteri kurssi.

Samal päeval mainib Tass Kabulist: Afganistani Rahvademokraatliku partei poliitika, mille eesmärk on rajada riigis uus ühiskond sotsiaalse progressi ja õiglase põhimõttel, ning kaitsta Afganistani revolutsiooni saavutusi, leiab ulatuslikku toetust kõigi Afganistani DV töötajate hulgas. Afganistani paljudes provintsides toimub praegu tööliste, talupoegade, haritlaste ja õpilaste miitingud ja koosolekud, kus nad väljendavad ustavust Afganistani praeguse justkonna kursile.

8. mai „Rahva Hääles" teatab Tass Londonist: „Inglise rahupooldajate tähelepanu keskpunktis on praegu võitluse hoogustamine NATO sõjardite õelate plaanide vastu paigutada Inglismaa ja teiste Lääne-Euroopa riikide territooriumile uued USA tuumaraketrelvad", ütles seoses aktsiooninädala algusega nimekas inglise ühiskonnategelane G. Schaffer. „Veenvaks tõendiks miljonite inglaste püüdest rahu ning rahvusvahelise pinevuse lõdvendamise poolt on üha uute rahupooldajate organisatsioonide moodustamine Briti saarte eripaikades", ütles ta vestluses Tass'i korrespondendiga.

Samas ajalehes kirjutab Tass Beirutist: Viimastel nädalatel külastavad Ühendriikide „ärimehed ja uurijad" agaralt Pärsia lahe piirkonnas asuvaid araabia maid. Tegelikult on ärimeeste sildi taha pugenud Luure Keskagentuuri kaadritöötajad. Saudi Araabia Omaani Sultanaat ja veel mitu riiki on saanud agentuuri põhilisteks tegevusfäärideks selles regioonis.

13. mail informeerib Tass Ida-Berliinist: NATO Brüsseli peakorteri sekretariaadi endine töötaja I. Verret, kes läks hiljuti üle Saksa DV-le (Ida-Saksamaa), andis agentuurile ADN intervjuu. Ta esitas selles uusi fakte mis paljastavad NATO strateegide silmakirjalikku poliitikat. Viimased räägivad sõnades oma kavatsustest taotleda pingelõdvendust, tegelikult aga jatkavad edasise võidurelvastuse kurssi.

Samas sitilis annavad nõukogude ajalehed päev-päeva kõrval edasi „välisuudiseid", milledega toidetakse välismaailma informatsiooniallikatest lahutatud ühiskonda. See on puhtakujuline ajudepesemine ja vene rahvale on see ilmselt aastakümnete jooksul jätnud oma jäljed.

*

Moskva võimud teevad oma koloniaalsüsteemi rakendades okupeeritud Eestis kõik, et eestlastelt võimalikult suurt tööpanust välja pressida ning Eesti maapõuevarasid suure Venemaa kasuks ja hüvanguks riisuda. Kuid sellest ei ole

(Järg lk. 3)

VALVEARST NÄDALALÕPUL

31. mail ja 1. juunil dr. R. Pahapill, tel. 921-7777.

7. ja 8. juunil dr. T. Sauks, tel. 461-0912.

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

veel küllalt. Kremlist tulevad uued käsud ja korraldused eestlasi veelgi tugevamate pihtide vahele võtta ja Eesti maast ja rahvast viimast välja pumbata.

Eriti ahnelt suunavad Kremli võimud oma pilgud Eesti põlevkivivarudele ning Eestis toimuva röövmajanduse tempo suurendamiseks on valminud uued plaanid. See selgus eriti äsja Tallinnas toimunud Eestimaa Kommunistliku Partei pleenumil esitatud partei keskkomitee sekretäri Vladimir Käo ettekandest. See Petrogradis sündinud Venemaa eestlane käsitas kogu küsimuse kompleksi väga kummalisest vaatevinklist ja lasi välja paista, et eesti rahvas peaks olema väga õnnelik kui ta suudab oma põlevkivi toodangut, mis praegu juba on arenenud selgekujuliseks röövimiseks, veelgi suurendada. Vladimir Käo kiitis Moskva võimusid, kes eestlasi olevat N. Liidu rahvaste sõpruse raamides abistanud ning neile põlevkivi toodangu tõstmiseks vajalikke masinaid ja materjale andnud. Selle suure abi tulemusena olevat põlevkivitoodang Eestis 1940. aastaga võrredes kasvanud 16-kordseks ning 1979. aastal olevat kaevanduste ja karjääride kollektiivid andnud ligemale 31 miljonit tonni põlevkivi.

Vladimir Käo ei rääkinud õiglase informatsiooni andmiseks midagi sellest, et suur osa Eestist röövitud põlevkivist läheb Leningradi ja selle piirkonna jõujaamadele kütuseks. Ta jättis ka mainimata, et 1958. aastal Kohtla-Järvel asutatud Põlevkivi Teadusliku Uurimise Instituut allus esialgu Eesti Rahvamajanduse Nõukogule kuid viidi hiljem Moskva kontrolli alla. Ta läks vaikides mööda ka sellest, et Kohtla-Järve on muutunud peaaegu täielikult vene linnaks ning et Põlevkivi Teadusliku Uurimise Instituudi juhatajaks on venelane J. Pettuhov.

Lühidalt võiks eesti praegust põlevkivitööstust iseloomustada kui suurt venelaste operatsiooni, mis toimub Eesti NSV varjava maski ja sildi all. Venelased kaevavad, venelased juhatavad ja venelased on meie põlevkivi peamisteks kasutajateks. Eestlaste osa seisab ainult selles, et nad peavad tegema rõõmsa näo ja lööma suurest imestusest ja vaimustusest käsi kokku kui venelased suurest „vennaarmastusest" koorivad Eesti maakamara puhtaks ja paljaks kõigist maapõuevaradest.

AMI

Hiljutisel Torontos peetud Kanada ühtsuse demonstratsioonist võtsid osa ka paarkümmend eestlast. Pildil vaade eestlastele, kes kandsid oma etnilist päritolu tõendavat plakatit, eesti lippu ja plakatit sõnadega „Quebec oui! Separatisme NON! NON!".

Malmötüdrukute juht ESTO-80 pidustuste juhina

Leida Leesmenti võimlemisrühm on 25 aasta jooksul esinenud 775 korral ja võitnud ülemaailmse kuulsuse

Veebruaris toimunud Malmöflickorna (Malmötüdrukud) 25. juubelisündmus Malmö Baltiska Hallis ja nende juhi Leida Leesmendi tegutsemine samaaegselt ESTO-80 Festival Gala peajuhina on tõstnud huvi väljaspoolgi Rootsi piire selle veerandsada aastat naisvõimlemist viljelenud ja maailmas laialdast tähelepanu äratanud organisatsiooni vastu.

Leida Leesmendi äsjasel Torontos viibimise puhul meenutas ta veelgi vaimustusega veebruaris toimunud juubeliesinemist, kus eriti suureks sündmuseks oli asjaolu, et sel puhul Rootsi kuningas Carl Gustav sõitis Stokholmist Malmösse seda kaasa elama.

Seda sündmust võib omal viisil tõlgitseda ka kui proovi sellest, mida Leida Leesment pakub eestlastele ülemaailmsel esinemisel suvel ESTO-80-l toimuval Festival Galal.

Ikka ja jälle kostsid esinemisel saatemuusikast tuttavad eesti meloodiad ja nagu L. Leesment sel puhul ütles, oli ta oma juubelikava koostamisel mõelnud suvise esinemise koreograafiale ja ülesehitamisele.

Malmö juubelietendusel esines massiliselt lapsi nende 600 võimleja hulgas. Sündmus aga kujunes suureks eduks juubelit tähistavale organisatsioonile ja selle pedagoogilisele juhile enesele. Pidustusele oli kaasa elamas Rootsi riikliku spordiühingute liidu esindaja Curt Wadmark, Örebro Kehalise Kasvatuse ülikooli õppejõud Tore Green ja Võimlemisühingute esindaja Olof Kihlmark,

kes hindasid Leida Leesmendi tütrlaste esinemisi möödunud 25 aastal superlatiivides ja võrdlesid seda Rootsi spordielu tippudega

Kohaliku provintsi maavanem Nils Hörjel nimetas teda Rootsi välissaadikuks globaalses ulatuses. Kõrgema tunnustuse andis Taani võimlemisliidu esindaja Signe Truelsen, nimetades Malmötüdrukuid kogu maailma ulatuses üheks silmapaistvamaiks ja parimaiks võimlejaiks.

Juubeliesinemine oli Leida Leesmendile järjekorras 775-es, nende hulgas 72 esinemist välisturniiridel 23 riigis, neist 14 Euroopas. Esinemine oli viimase pisiasjani läbimõeldud, alates Rootsi kuninga vastuvõtuga, kus lillede andjaks oli L. Leesmendi tütre Tiina tütar Jessica. Kuningale Carl Gustafile anti kingituseks üle L. Leesmendi poolt O. Mikiveri kujundatud juubelitaldrik.

Leida Leesmendi kõrval on teiseks võimlemisjuhiks ta tütar Tiina Leesment-Bergh, kauaaegseks muusikameistriks ja kohaste seadete komponistiks viimase abikaasa Ulf Bergh. Organisatsiooni kauaaegseks esimeheks on olnud Dagmar Lindvall.

Toetusorganisatsioonis Malmötüdrukute Sõbrad on liikmeiks ka kohalikud eestlased, neist kuuluvad juhatusesse Leida Anari ja Tiiu Uesson.

Seda Malmötüdrukute vaimu on ka ESTO-80 Festival Galal, kuna Leida Leesment toob kaasa selle programmi täitmiseks oma grupi liikmeid. Teadmine tema võidukäigust rootsi ja maailma naisvõimlemises toob uhkustunde iga eestlaste südamesse kui näite ühe väsimatu eestlanna töökusest ja osavusest, mille kõrval ta suudab ja tahab täita ka veel Festival Gala üldjuhina oma rahva teenimist.

GM
REIN KOPPEL
CHEVROLET • OLDSMOBILE
ROBERTSON MOTORS LTD.
1555 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONT. M4J 1N7
TELEFON 466-1135

Vaikus Rootsi maleelus

Leho Laurine kirjeldab eesti maleelu Rootsis

Tuntud eesti malemeister Leho Laurine annab omas kirjas Toronto Eesti Maleklubile lühikese ülevaate eestlaste maletegevusest Rootsis. Ta kurdab, et aktiivseid maletajaid on nii vähe, et neid võib sõrmedel ülesse lugeda.

Esikohal tugevuse järjekorras on Jaan Eslon (28 aastane), kel on üks meistri tiitel. Järgnevad Reedik End (35 a.), L. Laurine (75 a.) ja A. Hildebrand (45 a.), kes on aktiivne maletaja ja ka hea probleemide looja. Peeter Haldna on tuntud eesti maletegevuse organiseerija. E. Ridala, Teofil Tamm ja E. Vendelin on passiivsed vanema generatsiooni maletajad. A. Lootsma ja dr. Avo Raud on keskmise tasemega. I. Martinsson, Jaan Tammert ja Mart Altmäe on andekad maletajad, kes on viimasel ajal maletegevusest eemale jäänud. Leo Sepp (80 a.) on erus. Manalasse on varisenud Reljo Utuste, Alfred Remmelgas, D. Vooremaa ja Vittlich-Vitsut.

Laurine leiab, et male ebapopulaarsus rootslaste hulga mõjutab ka eestlaste maletegevust Rootsis.

Tema arvates on paljud rikkad ja kuulsad inimesed peamiselt ajapuudusel malest eemale jäänud. Male on nõudlik aja ja energia suhtes ning seltside ülevalpidamine on kulukas, kusjuures riiklik toetus on väga napp. Peetakse maleturniire, kus mängud mängitakse vahel isegi mitmel eri päeval, millised kestavad aasta ja enamgi. Pikad turniirid põhjustavad osavõtjate huvi langust. Probleemide peale vaatamata leidub siiski elujõulisi rootslaste maleklubisid kuhu on ka koondunud eesti maletajaid.

Laurine kiidab Toronto Eesti Maleklubi tegevust.

Ta arvab, et maletegevuse soikumine on siiski peamiselt seotud maletajate eneste ideede puuduse ja tegevusvõimetusega. Ta rõhutab, et seltside tegevuse organiseerimisel tuleb sellega arvestada, et maletamine ei takistaks tööd, õpinguid ja perekonnaelu. Ta soovitab mitmekülgsete ja lühikeste maleturniiride korraldamist.

Aeg

ILMAR HEINSOO
INSURANCE
Eesti Majas
958 Broadview Avenue, ruum 202,
Toronto, Ontario M4K 2R6
Telefon 461-0764

Nipernaadi ja Riivald Seedriorul

Suviharja muusikalavastus 28. juunil Seedriorul

SUVIHARI 1980, laupäeval 28. juunil, mille programm Seedrioru 25. a. tegevusjuubeli taustal on kavandatud rõhutatud pidulikkusega, näeb ette õhtuse vabaõhuetendusena laulumängu „NIPERNAADI TEELAHKMEL". August Gailiti romaani „Toomas Nipernaadi" ainestiku alusel Ilmar Mikiveri poolt kirjapandud dramatiseering esitati New Yorgis 1968. a. peetud P.A. Eesti Päevade teatrietenduse siselaval.

Idee seda näidendit tuua vabaõhulavale sündis samal 1968. a., kuid aega selle „küpsemiseks" teoks kulus terveni 12 aastat. Poolel teel, hilissügisel 1972. a., olid Seedrioru juhatuse käes I. Mikiveri käsikiri ja Jüri Mandre muusika. Paraku ei leidunud lavastajat.

Ülesande uudsusest tingitud lavaleseadmise erakorralised nõudmised näisid siis olema ülepäässematud . . .

Nüüd, seitse aastat hiljem, on sama käsikiri ja sama muusika Lydia Vohu töölauale jõudnud. I. Mikiveri dramatiseering on L. Vohu poolt kohandatud Seedrioru vabaõhulavale. Jüri Mandre poolt loodud viisiderikas muusika vabaõhu tingimustes laitmatult väljatoomise probleemid on lahendanud muusikajuht Olaf Kopvillem. Nii mängus kui laulus paneb Eesti Rahvusteater välja oma paremiku. Arvuka kaastegeva ansambli, nii laulus kui tantsus, annavad Hamiltoni Eesti Segakoor ja „Helletajad" ning Hamiltoni E.R.R. „Kandali", vajalise täiendusega Seedrioru nooremast perest.

Ja kõigele tipuks on Heinz Riivald, külalisesineja Lakewoodist, N.J., kes kahtlemata on see ainuõige Toomas Nipernaadi.

HEINZ RIIVALD

„Nipernaadi teelahkmel" proovid algasid Torontos juba kevade saabumisega (20. märtsil). Neis kaasategemiseks tuleb Riivaldil „ebanipernaadilikult" lennata. Äsjasel nädalalõpu proovil oli võimalus temaga mõtteid vahetada. Ilmnes, et mälestused lavastusest New Yorgis 1968 kipuvad ajakaugusse tuhkuma. Oli toredat, oli ka probleeme. Võinuks olla veel parem, aga ajanappus ettevalmistamisel jättis oma jäljed. Üldiselt oli väärt asi ja „istus" Riivaldile kui laulu- ja mängumehele.

Kuid nüüd siis vabaõhulavale Seedriorul? Kas pani mõtlema?

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

Kui Lydia Vohu helistas, sai tema minult jalamaid nõusoleku.

Olin suure huviga kohe valmis midagi südamelähedast katsetama uutes oludes ja uue ansambliga. Kaugus Torontost (ligemale 1000 km.) lihtsalt ei tohtinud saada segavaks probleemiks. Nii arvab usutletu.

Riivald tunneb Seedriorut ja sealseid võimalusi põhjalikult. Ei mäletagi kui mitu korda seal käidud ja peopäevi kaasa elatud. Kaks korda ka eesti rahvale laulu pakutud. Aastal 1945 aktuse kontsertosas ja 1978. a. põimikus „Laul suveööl". „Nipernaadi" esitamiseks Seedrioru avaralt vabaõhulavalt on olud ideaalsed, kinnitab Riivald. Selles laulumängus ei sünni midagi „nelja seina vahel". Tegevus ta kolmes pildis — „Maarla kuld", „Terikeste pidu" ja „Seeba kuninganna" — sünnib vabas õhus, kõrge taeva katuse all, just nõnda nagu seda August Gailit ette nägi oma romaanis.

Koostöö uue ansambliga? Muusika, võrreldes 1968. a. lavastusega?

Ka siin on Riivald kõigiti optimistlik. Koosmäng on sujuv, laulupartnerid oma ülesannete kõrgusel.

Kui muusikaline saade New Yorgis tuli seks puhuks loodud arvuliselt piiratud orkestrilt lava eest, siis lahendus Seedriorul — laval endal kõikjal näidendi tegevustikku sisselülitatud akordeoni-pillimehed — on ilmselt tabav ja ainuõige lahendus.

HP

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanada	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$35.—	$38.—
Poolaastas	$19.50	$21.—
Veerandaastas	$10.50	$11.—

KIRIPOSTIGA

	Kanadas:	USA-s:
Aastas	$56.—	$61.—
Poolaastas	$30.50	$32.50
Veerandaastas	$16.—	$17.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $72.—, poolaastas $36.—, veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 50 centi. Üksiknumbri hind 45 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „ ..... "
19 . Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi .....
Aadress .....
.....
.....

MINU ARMAS ABIKAASA

ALMA HELENA KURLEY

Sündinud 9. mail 1891 Luunjas
Surnud 22. mail 1980 St. Catharines'is

Mälestab sügavas leinas

Muld ei mälestust matta suuda! abikaasa AUGUST

ARMAST EMA

JUULI TAALER'it

sündinud 3. augustil 1894
surnud 25. mail 1980

mälestavad leinas

POJAD Kanadas
TÜTAR Eestis
ÕDE Eestis
LAPSED ja LAPSELAPSED Kanadas ja Eestis

KALLIS VEND JA ONU

KARL RATASSEPP

Sündinud 18. juulil 1906 Tartus
Surnud 22. mail 1980 Long Islandil, N.Y.

Sind mälestavad leinas:

SENTA ja KARL HAAKON RAUDSEPP
JAAK ja SIRET JÜRISON
ANDRES RAUDSEPP perekonnaga
MARIKE RAUDSEPP-KUKLA perekonnaga
SUGULASED Eestis

KALLIST LAHKUNUD

JUULI TAALER'it

mälestavad leinas

Tähtede taga
seal koidab sul taevas...

ELSI ja HEINO
ARVO
MEIDA ja BÄRNI

OOTAMATU SURMA LÄBI LAHKUNUD SÕPRA

GEORG VERRET'it

mälestavad leinas

HENNY ja ENDEL ARUJA
MEERI ja LEMBIT JÄNES
HILDA ja EDUARD KUUTMA
VILANDA ja ARTUR LAAMAN
ARMILDA ja OSVALD LEPIK

GEORG VERRET'it

mälestavad

JANETTE ja AIN MICHELSON
TIIU ja AARE KOLGA
JUTA ja JÜRI SILMBERG
perekondadega

Sügav kaastunne LEHTI'le abikaasa

GEORG VERRET'i

surma puhul

JANET ANTON
AINO PELLO
AINO SUITS

ARMAST

ALMA KURLEY'd

mälestab leinas

ST. CATHARINESI PAULUSE KOGUDUSE NAISRING

ARMAST SÕPRA JA ÕPETAJAT

OSKAR PASTIK'ut

mälestavad Vancouveris, B.C.

ALICE ANDRESSON
KARMEN GROENEVELD
HELMA ja HILDA JOASALU
AUGUST KAARNA
MAGDA ja ALBERT KRUG
HILDA ja KARL KURTZ
TOIVO, ERNA ja MART LAANEMÄE
REET LAIN
JUTA ja JUHAN LOOTSAAR
dr. MALDUS MARITS abikaasaga
MARIE MILLER
OLGA MÄNNIK
LYDIA ja ERICH NAANO
MARIE NEUMANN
IRENE ja RUDOLF OLLJUM
HELME PIIR lastega
LARISSA PUHVEL
AINO ja MART PUNGAR
OLGA ja JOHAN RANDSALU
ELLEN REMMEL
EVI ja LEO SAARNOK
AUGUST SCHMUUL
ARMI ja PAUL SANDER
ENDLA ja ISAK TAKKIS
OLGA ja BORIS TESNOV
XENIA TIIDO
ERIKA ja VOLDEMAR TILK
IDA TUULIT
LYDIA TUULIT
ADELE UNT
õpetaja THOMAS VAGA abikaasaga
LINDA ja FELIX VAIDE
SALME VALDEK
AUGUST VALDMA perega
LEIDA VARMA
ANNE ja VÄINO VEEMEES
IDA ja JOHANNES VINK
VALVE ja WILLIAM VÄRTINA

ARMAST SÕPRA JA LIIGET, ÕPETAJA

OSKAR PASTIK'ut

mälestab

VANCOUVERI PENSIONÄRIDE ÜHING

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS
Annetused ja testamendipärandused on tulumaksuvabad. Annetaja soovid täidetakse.
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

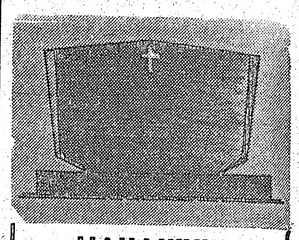

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St., Toronto, Ont. M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147, õhtuti 447-1206
Nigul Virro

KIRIKUD

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
562 Jones Ave., Toronto 6, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

Pühap., 1. juunil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõnelevad A. Ehasoo ja jutl. E. Saraoja. Issanda surma mälestamine.

Soome vaimulik ei pääsenud N. Liitu

HELSINGI — N. Liidu suursaatkond tühistas soome jutlustaja Niilo Yli-Vainio'i ja kolme ta seltskonda kuuluva isiku viisad. Jutlustajal oli kava minna Moskvasse äratusmatkale mai alul. Teate viisa tühistamisest andis jutlustajale edasi Area reisibüroo, kuid ei nimetanud tühistamise põhjust.

Yli-Vainio kavatses pidada Moskvas ametlikult registreeritud baptistide koguduse kirikus vähemalt kaks äratuskoosolekut maikuu esimesel nädalavahetusel. Soome keeles jutlustaval Yli-Vainiol oli kaasas tõlk, Rootsis asuv N. Liidu kodanik Laura Haukka, Helsingi Saalem-koguduse juhataja Kai Antturi ja toimetaja Erkki Petman. Kõigi viisad tühistati. Küsimuses oli olnud Yli-Vainio esimene külaskäik N. Liitu.

Jutlustaja ütles selle peale, et „oleme tõeliselt kurvad tühistamisest, sest meie naabririigis on palju kristlasi." Viisade tühistamine oli tulnud kõigile üllatusena, kuna need olid juba kätte antud eelmisel nädalal. Reisiga seotud sõidupiletid ja hotellireservatsioonid olid korras. Jutlustaja ütles, et ta imestab olukorda, kuna ta ei ole kunagi sekkunud poliitikasse, vaid on alati palvetanud oma N. Liidus olevate sõprade eest.

⊙ Stokholmis toimus Jakobi kiriku kogudussaalis pärastlõunane koosviibimine, kus kõneles kunstnik Endel Kõks teemal „Kaasaegne eesti kunsti PõhjaAmeerikas ja Kanadas". Ettekannet valgustasid diapositiivid. Ettekannet peeti teretulnud sissejuhatuseks suvisele eesti kunstinäitusele ESTO-80 ajal.

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud
MATUSEMAJA
⊙
Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja tüllaldaselt parkimiseruumi.
Väärikas teenimine
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Suri kuulitõukaja A. Maalstein

Hamiltonis, Kanadas, suri 6. mail kuulitõukaja August Maalstein, sünd. 31. jaanuaril 1914. a. Kadunu oli 30-ndate aastate lõpul Eesti paremaid kuulitõukajaid, olles kuulunud ka kolmel korral rahvusmeeskonda. Teda jäi leinama abikaasa Tamara.

A. Maalstein alustas sportimist Paide Järvapoegade spordiklubis, tehes kaasa kergejõustikus, jalgpallis ja võrkpallis. 1939. a. varakevadel üllatas ta Paides kuulitõuke tagajärjega 14.75, saavutades kohe seejärele 15.10, missugune tulemus kuulus tollal rahvusvahelisse klassi. Samal aastal võistles rahvusmeeskonnas Soome vastu, saavutades 15.45, mis siiski ei andnud esikohta.

Paguluses Saksamaal oli ta koos A. Kreegiga silmapaistvamaid sportlasi, kellede tulemused Augsburgis jm. 1946. a. suvel olid Euroopa parimad. Balti näituse ajal Altenstadtis tõukas Maalstein kuuli 15.02, mispuhul USA 9. diviisi ajaleht „News" kirjutas muuhulgas:

„Noor eestlane A. Maalstein saavutas kuulitõukes tõenäoliselt parima resultaadi käesoleval aastal Euroopas. Tema tulemus oli 15.02. Võttes välja sporditeatmete raamatu ja terve hulga pliiatseid ning paberit, jõudsid meie reporterid umbkaudse tulemuseni 49'3". Igal juhul ei saa salata, et A. Maalstein oskab hästi kuuli tõugata."

VES

Kevad on saabunud

On aeg mõelda karusnahkesemete külmutusruumi hoiule saatmisele. Pakume teile täieliku karusnahkade eest hoolitsemise ja garanteerime rahulolu. Helistage nüüd tasuta äraviimiseks.

488-1701

Uued kevadmantlid on saabunud kõige uuemates ja moodsamates värvides ja stiilides.
Paremaks ja suuremaks valikuks tulge kohe!

FURS by FINN
191 Eglinton Ave. East
488-1701
9.30 e.l. — 6.00 p.l.
neljap. 7.00 p.l., laup. 3.00 p.l.
Chargex ⊙ Master Charge

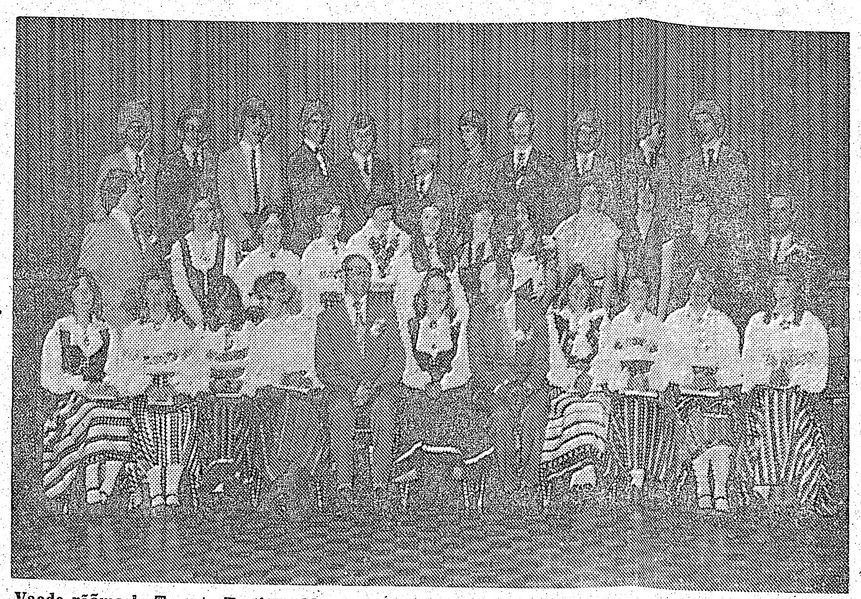

Vaade rõõmsale Toronto Eesti Keskkooli lõpetajate perele, kelle hulgas on esireas keskel õpetaja H. Ründva (vasakul), aktusekõne pidaja K. Kütti ja keskkooli juhataja E. Marten.

Foto: Vaba Eestlane

1981. aasta killamängud uues kuues

Killamängude toimkonna esimeheks valiti J. Vihma

Esmaspäeva õhtul toimus maakondlike organisatsioonide esindajate koosolek, kus oli arutluse all järgmiste killamängude korraldamine. Paar aastat tagasi valiti maakondlike esindajate poolt ülemineekuaja juhatus, kellele anti ülesanne 1980. a. maikuul alustada järgmiste killamängude organiseerimisega, mis on ettenähtud 1981. aasta suvel.

Koosolekust võttis osa 18 maakondade esindajat, kes valisid koosoleku juhatajaks A. Kelderi ja protokollijaks L. Pihlbergi. Juhatus andis lühikese ülevaate vahepealsete aastate tegevusest, mis seisnes organisatsiooni kontinuiteedi säilitamises.

Pikemaid arutlusi oli Killamängude aja ja koha üle.

Üldiselt arvati, et järgmised killamängud võiksid toimuda eelmiste asukohas, kuna see on eestlaste suvituskohtade keskpunktis ja ka suusakuurordi omanikud jäid eestlastega rahule.

Aja suhtes oli arutlusel juuli viimane nädalalõpp või augustikuu teine nädalalõpp, kuni enamus leidis paremaks 8. augusti 1981. a.

Küsimuse all oli ka sisuline osa, kuna leiti, et esimestel killamängudel oli kavaline osa liiga ülepakutud, sest eriti vanemaile inimestele muutus pikk ringkäik läbi maakondade väsitavaks. Peeti vajalikuks rahvale anda rohkem aega maakondades olemiseks. Ka leiti, et esimene kord olid maakonnad liiga laiali hajutatud. Samuti oli liiga pikk keskne programm pikkade kõnedega.

Nüüd tahetakse just maakondadele suuremat osatähtsust anda.

Iga maakonna erikohas peetava kava kõrval peeti vajalikuks teha üldine kava, kus maakonnad oleksid sisustajaiks, milline kestaks paar tundi, kus oleks rakendatud kõigi maakondade esindajaid. Killamängude eesmärk on Eesti tutvustamine noortele, kuid peeti vajalikuks, et noored kutsutakse kaasa ka organiseerimisele.

Valimistel valiti uueks Killamängude toimkonna esimeheks Mulkide Seltsi esimees J. Vihma, juhatusliikmeiks annab iga maakond oma esindaja. Need esindajad leitakse juba esimese nädala jooksul, misjärel kutsutakse kokku järgmine koosolek uue juhatuse moodustamiseks.

Sellejuures leiti, et kui kolm seni organiseerimata maakonda organiseeruksid, siis annaksid nad kohe omapoolse liikme juhatusse.

Revisjonikomisjoni liikmed otsustati kutsuda väljaspool maakondade esindajaid.

Koosolekul märgiti, et mõnes osas on seekord kergem killamängude organiseerimisega, kuna seekord on omal tegevuskapital olemas eelmisest ülejäägist. Koosoleku lõpul senine juhatuse esimees A. Kelder tänas seniseid juhatusliikmeid, kes seda mõtet on elus hoidnud.

Koosolek oli väga üksmeelne järgmiste killamängude korraldamise vajaduses ja juba tekkis igal maakonnal ideesid oma maakonnale iseloomustava näo andmiseks.

8. Balti õhtu Ottawas

Kesknädalal, 28. mail toimus Balti Liidu korraldusel Ottawas järjekordne, arvult kaheksas Balti Õhtu Kanada parlamendiliikmete ja balti keskorganisatsioonide esindajate osavõtul. Balti Õhtust osavõtuks olid end registreerinud arvukalt parlamendiliikmeid ja senaatoreid.

Valitsuse nimel kõnelemiseks Balti Õhtul oli andnud nõusoleku välisminister Mark MacGuigan. Balti rahvaste poolt esines õhtul sõnavõtuga EKN esimees Udo Petersoo. Õhtu muusikalises osas esines eestlaste poolt sopran Õie Laikve, keda klaveril saatis pianist Linda Küttis.

Balti Õhtu päeval oli Ottawas ühtlasi nähtud ette balti keskorganisatsioonide esindajate, igast rahvusest kaks esindajat, kokkusaamine välisminister M. MacGuiganiga, kellega taheti läbi arutada mitmeid, balti rahvaid aktuaalselt puudutavaid küsimusi.

Eestlaste poolt sõitsid Torontost Balti Õhtust osavõtmiseks Ottawasse aupeakonsul I. Heinsoo, EKN esimees U. Petersoo ning kümmekond EKN liiget ja eesti ajalehtede esindajad. Õhtust võtsid osa ka veel EKN liikmeid ja teisi eestlasi Ottawast, Montrealist ja Sault Ste. Mariest.

⊙ Rootsi Eestlaste Esinduse Göteborgi üldkogu pidas aprillilõpul oma koosoleku, kus peale tavakohast peakoosolekut toimus üldkogu 20 tegevusaasta tähistamine humoristliku kirjandusõhtuga. Jussi Romot ja Arvi Moor esitasid humoreske, Peeter Koger luges Arno Vihalemma humoristlikke luuletusi ja muusikalises osas oli kaastegev lauluansambel „Hämarik" Andres Merelaidi juhatusel.

PAUL JUTTUS
HOGAN PONTIAC BUICK LTD
348 Danforth Ave.
Telefon äris: 461-3561
PONTIAC
BUICK
LEMANS
PHOENIX
FIREBIRD
SUNBIRD
CENTURY
ACADIAN
SKYHAWK
G.M.C. veoautod
Pruugitud autod

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
auruga „steamcleaning"
HEL. ERIK LOKBIK 447-9834

S. BROGOWSKI, O.D.
OPTIK
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES

Remenyi house of music
TORONTO PARIMAD MUUSIKALISTE INSTRUMENTIDE SPETSIALISTID.
PEENEMAD JA PARIMAD KLAVERID JA TIIBKLAVERID.
210—230 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M5S 1T8
961-3111

FINN-AUTO
Teen kõiki mehaanilisi parandusi
(mitte keretöid)
3323 Danforth Ave. Tel. 691-9553
RISTO SAARENVIRTA

Paljud eestlased majaomanikud ei tea,
et teen igasuguseid raud- ja puuaedu
kruntide ümber.
B. RISTMÄGI, tel. 759-6424

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler
Spetsialiseerunud contact lenside alal
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd
TELEFON 535-6252

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 699-5295
Teeme uusi ja parandame vana nii linnas kui ka suvilates

Parim võimalus ümbruskonnas... Tulge CAMPBELLFORD'i
Meil on — ☆ Fiesta ☆ Pinto ☆ Bobcat ☆ Fairmont ☆ Zephyr ☆ Granada ☆ T-Bird ☆ Cougar XR7 ☆ LTD ☆ Marquis
Kõik uued '80 Ford veoautod kaasaarvatud Couriers
Külastage meid — kõrge kvaliteet — säästuvõimalus
Meie oleme esikohal
☆ MÜÜGIS ☆ RENTIMISES ☆ OSADES ☆ TEENINDUSES
KÕNELEME EESTI KEELT
Meie tagame kõik Fordi vabriku garantiid
Kal Ojamae
FORD-MERCURY SALES Ltd.
130 Grand Rd. (Hwy 30 S) Campbellford, Ont. K0L 1L0 — Tel. 705-653-2300
Avatud: esmasp. — reedeni 9—9, laup. 9—5.30
„MEIE REPUTATSIOON ON AUSUS"

Family Trust
FAMILY TRUST CORPORATION REALTOR
1052 KINGSTON RD., SCARBOROUGH, ONT.
Olen kaasmaalaste teenistuses selle firma juures kinnisvarade agendina. 50 kontorit Torontos ja lõuna Ontarios.
VICTOR LIBE
TEL. KONTORIS: 694-3336
KODUS: 281-5912
KINNISVARADE VAHENDUS!

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8
Tel. 466-1951 või 466-1502
Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Danish Custom Furniture
Esmajärgulised tiikpuu-mööbli kavandajad ja valmistajad
OTSE VABRIKUST 25 LE PAGE COURT
A. Jensen & Son Limited Telefon 636-9811

ESTO '80 EMBLEEMIGA
SÄRGID MÜÜGIL
EESTI ABISTAMISKOMITEES, Eesti Majas
Võimalik tellida ka postiteel. Aadress: Estonian Relief Commitee, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6 ⊙ Hind $6.— + saatekulu 75 c

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN
281 DANFORTH AVE. Tel. 463-3331
Soome pagarisaadused — kardemonisaiad, struudelid, soome tordid, küpsised. Lihapirukad.
Soome rukkileib
EUROOPAMAITSELISED JUUSTUD, KALAKONSERVID, DELIKATESSID
Äri lahtioleku-ajad: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 8.30—2. Esmasp. suletud.

4812 YONGE STREET
(Sheppardi lähedal) 221-1159
R. S. KANE
Funeral Directors
WILLOWDALE ONTARIO

EESTI NAINE 40--50
Kui tunned igavust, KIRJUTA!
Soovitav lisada foto
Kirjad „Vaba Eestlase" talitusse märgusõnaga „Lesk mees"

boda SECURITY LOCKS
Dopelt kindlad lukud kaitsevad teie maja ja varandust nii linnas kui maal.
Kõrge kvaliteediga lukud on valmistatud Soomes BJÖRK-BODA poolt.
mayrei WATER FILTERS
See tähelepanuväärne Soomes valmistatud veefilter ei kõrvalda mitte ainult kloori ja muud ebameeldivat maitset või lõhnatekitavaid elemente linnaveest, vaid teeb ka suvilas kasutatava vee ohutuks ja säravpuhtaks.
Fintermarket Ltd.
210 DON PARK RD., UNIT 16, MARKHAM, ONTARIO
CANADA L3R 2V2 — PHONE (416) 491-0490
TELEX 06-98-6515 FINMARK TOR.

SPORT

Spordiuudiseid kodumaalt

Eesti murdmaajooksu meistrivõistlustel Elvas võitis meeste 6 km distantsil Rein Puurits, 12 km jooksu Toomas Turb, naiste 2 km jooksu Lilja Nevvonen ja 3 km jooksu Ille Kukk.

*

Jerevanis peetud vibulaskevõistlustel, millest võttis osa 110 vibusportlast 12 riigist, jäi eestlane Eve Suits oma 2426 silmaga üheksandale kohale naiste hulgas, Rein Mikson aga kümnendaks 2332 silmaga.

*

Eesti jalgrattur Aavo Pikkuus võistles Lääne-Saksamaal Alam-Saksi kümnepäevasel velotuuril N. Liidu meeskonnaliikmena, kes tulid esikohale. Mitmel etapil oli ta individuaalsete auhinnasaajate hulgas.

*

Eestis alustati uue jalgrattaspordi hooajaga. Pärnu meistrivõistlustel tänavasõidus oli 178 osavõtjat. Meesteklassis oli parimaks Rumo Ruubel.

*

Türil toimunud tõstevõistlustel Eesti Põllumajanduse Akadeemia üliõpilane Tambet Tiits püstitas esimeses raskekaalus isiklikuks rekordiks 375 kg. Möödunud aastal oli ta tipptulemuseks alles 342,5 kg.

*

Eestis on koha leidnud ka karatesport. Kaunases peetud võistlusel olid edukaimad 150 võistleja hulgas Eesti karatesportlased V. Kojalo H. Teiter, K. Kornet, R. Toome, A. Runnel. Teise koha saavutasid J. Joamets ja V. Klaus, kolmanda koha P. Kirsipuu.

*

Uue hooaja alguses esines edukalt tallinlanna Liida Nurme, kes Tadzhikis peetud tennise karikaturniiril võitis naisüksikmängus esikoha, võites N. Liidu silmapaistvamaid tennismängijaid. Ta näitas tugevat võistlejanärvi, enamik võite tuli kolmesetilises pingsas võistluses.

*

Veneetsias peetud juunioride maailmameistrivõistlustel vehklemises võitis Toomas Hint hõbemedali, kusjuures üsna vähe jäi tal puudu maailmameistri tiitlist. Finaalis ta saavutas neli võitu võrdselt Tshehhoslovakkia vehkleja O. Kubishtaga, mistõttu kuld- ja hõbemedali otsustas lisakohtumine.

*

Mustal merel Shotsis toimus N. Liidu ulatusega purjetamisvõistlused, kus „Tornaado"-klassis tulid teisele kohale Eesti sportlased Ain Pomerants ja Tiit Haagma. Valdur Silvere, Heiki Tauts ja Igor Golubev olid „Solingen"-klassis kolmandad, Alar Volmer ja Peeter Raska „Täht"-klassis neljandad. Sevastoopolis peetud noorte esivõistlustel oli „Optimistide"-klassis esimene tallinlane Tõnu Tõniste.

*

Tänavu saavutas Elju Kubi naiste kettaheites uue Eesti rekordi. Hiljuti Käärikul peetud kergejõustikuvõistlustel parandas ta järjekordselt Eesti kettaheiterekordit ja uueks tipptulemuseks on 64.00, millega ta on tänavuse hooaja maailma edetabeli esikümnes. Samal võistlusel endine Eesti naiste kettaheite rekordi omanik Helgi Parts heitis 60.02, ja tõukas kuuli 17.31.

Muudest tagajärgedest samal võistlusel: Meeste kuulitõuke võitis Enn Rohula tulemusega 18.31, kuna Tartus tõukas Ahto Paavo 18.80.

*

Belgias peetud rahvusvahelisel vibulaskevõistluses võistles ka pärnulanna Eve Suits, kes FITA-2 harjutusel jäi 2310 silmaga viiendale kohale.

*

Tänavu on heas vormis Eesti jalgrattur Aavo Pikkuus, kes Minskis peetud jalgratturite rahvusvahelisel kriteeriumisõiduvõistlustel saavutas 24 punktiga ülekaalukalt esikoha. Tartu jalgrattur Riho Suun tuli võitjaks N. Liidu jalgratturite 150 km ühisstardiga võistlusel.

*

Ukrainas peetud N. Liidu ulatusega vasaraheitevõistlustel tuli esimeseks Kiievi ülikoolis õppiv Jüri Tamm tulemusega 76.54.

RISTSÕNA NR. 1030

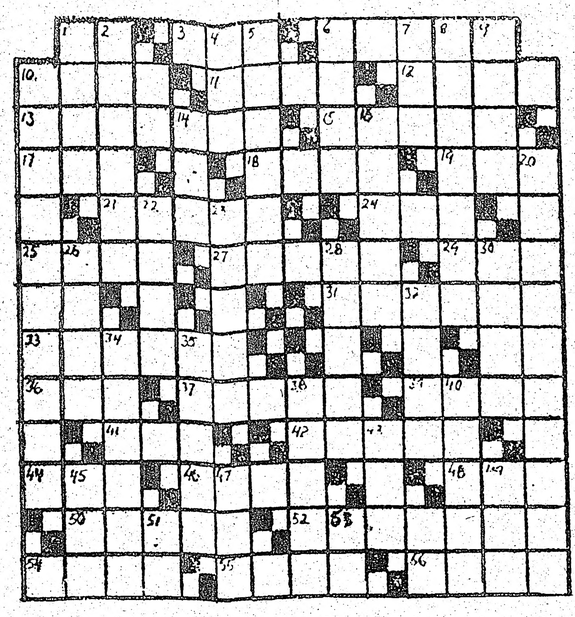

Põikread: 1. Kaassõna, 3. Eesti helilooja, 6. Kuulus filmitäht, 10. Koorem, 11. Lõbusa tuju väljend, 12. Ülev mõte, 13. Apostel, 15. Mehenimi, 17. Haava jälg, 18. Väike laps, 19. Rammima — inglise keeles, 21. Järv Soomes, 24. Ühes mängus kasutatav kepp, 25. Populaarne pop-laulja, 27. Vangis, kütkes, 29. Ohver, 31. Paljukordne eesti jalgpalli-internatsionaal, 33. Taevakeha liikumistee, 36. Orjuse liik, 37. Kitsas puutükk, 39. USA osariik, 41. Mehenime lühend, 42. Maalib kunstnik, 44. On — ühes võõrkeeles, 46. Juhm, 48. Isiklik asesõna inglise keeles, käändevormis, 50. Teatud heli, 52. Sümboolne märk, 54. Koht Järvamaal, 55. Kindlaksmääratud hulk, 56. Rootsi suurfirma.

Püstread: 1. Teravili, 2. Asendaja, 4. Naisenimi, 5. Vastumeelne, ebameeldiv, 6. Liberaali hüüdnimi Kanadas, 7. Sama, mis 19 põikridades, 8. Keemiline element ja metall, 9. . . . iva — häire silmas, 10. Praegusaja kuulsamaid lauljaid — eesnime esitäht ja nimi, 14. Purjepuu, 16. . . . Tõnis, 20. Eesti naishelilooja, eesnimi ja nimi, 22. Riidevarn, 23. Kaardimast, 26. Väike veeoja, 28. Kodumaa, 30. Pehme maa, 32. Peksuvahend, 34. USA suurlinn, 35. Mitte unes, 38. Juhtivaid mehi Hitleri-Saksamaal, 40. Vorm sõnast tegema, 43. Omaaegne raamatusari Eestis, 45. Kolm ühesugust konsonanti, 47. Hästiminek, vedamine, 49. Kolm ühesugust vokaali, 51. Noot, 53. Pikkusemõõdu lühend.

Spordimärkmikust

Louise Ritter hüppas Dentonis uue USA naiste kõrgushüpperekordi 1.94.

*

Pretorias, Lõuna-Aafrikas jooksis Willie Smit 100 m ajaga 10,1, 200 m ajaga 20,2, Herman Potgieter viskas oda 86.94, Adam Barnard heitis vasarat 72.78, 16-aastane Charmaine Gale hüppas naiste kõrgushüppes uue Aafrika rekordi 1.90, Ilze de Kock jooksis naiste 800 m ajaga 2.01,2 ja Mariette van Heerden tõukas naiste kuuli 15.98, mis mõlemad on uued Aafrika rekordid.

*

Tempes peetud võistlustel hüppas Randy Williams kaugust 8.14, kuulitõuke võitis Jesse Stuart 20.39, teiseks jäi kanadalane Bishop Dolegiewicz 20.27, kolmas Al Feuerbach 20.16, Ken Stadel heitis ketast 67.04.

RISTSÕNA NR. 1029 LAHENDUS

Põikread: 1. Kirjandus, 7. Hem, 9. Tuline, 10. Peig, 11. Igal, 12. Haavel, 13. Tuulse, 15. Esna, 16. Lehemees, 19. Malenkov, 21. Kate, 23. Isamaa, 24. Idioot, 27. Raha, 28. Tava, 30. Iganeb, 31. Don, 32. Marakratt.

Püstread: 1. Kop, 2. Inetus, 3. Jägala, 4. Naiselik, 5. Utah, 6. Sulane, 7. Hirv, 8. Meelespea, 13. Termiidid, 14. Unel, 17. Hävitaja, 18. Enam, 20. Noorem, 21. Kantor, 22. Taavet, 25. Ivan, 26. Taba, 29. Ast.

MODERN RUGS Skandinaavia vaipade ja kardinate kaubamaja
162 Oakdale Rd. Downsview, Ont.
Telefon 745-0507
Draperiisid valmistatakse ka tellimise peale

M.T. MANKIN REAL ESTATE REALTOR
MARK T. MANKIN REALTOR
2670A Yonge St. (at Lytton Blvd) Toronto M4P 2J5
Kinnisvara ostu või müügi korral helistage
TOOMAS MANKIN, tel. 487-4477, kodus 447-2017

All Languages Service
ALS
NOTARIAALSED TÕLKED
JA TÕLKIMINE ROHKEM KUI 70 KEELDE
361-0303
SUITE 1105, 67 YONGE STREET, TORONTO, ONT. M5C 1J8

Puhast valet sisaldav võrukaelalugu

56.

— Mis trahvi? imestas Vuotilainen.

— Mina maksin 127 rubla ja 52 kopikat trahvi, päris täpselt. See on Soomes hirmuäratavalt suur trahvisumma.

Teised ei näinud veelgi mõistvat. Suntinen hakkas rääkima:

— Mul on olnud juba täna selline hommikuprogramm, et te mehed ei usugi! Nadja ärkas juba seitsme ajal ja soovis kohe. Ma olin päris närtsinud ja pohmelus oli nii võimatult hull, aga see ainult nõudis. Ja ta oli päris kurigi ning seletas, et ta on nüüd minu naine ja et ta tuleb Soome.

— Ma ei saanud kogu asjast aru. Kui ma küsisin, et kuidas ta nüüd on minu naiseks saanud, siis ta ei osanud seda isegi seletada. Ta ainult kordas, et me oleme „laulatatud". Aga ta ei teadnud ka täpsemalt, et kuidas. Ta ütles, et oli eile liiga palju vodkat võtnud, aga kuigi ta ei mäletanud täpselt, oli ta siiski päris kindel, et me oleme nüüd „laulatatud".

— Ma ei mäleta küll midagi. Seda ma veel mäletan hästi, kui me tulime sinna ruumi ja seal oli konstaabel juba oma mustasilmalisega. Ega meid pole kusagil laulatatud, küll ma seda teaksin. Toas võeti siis lisaks üsna lõbusalt vodkat ja selle järel ma ei mäleta enam midagi muud, kui et seal samas ruumis ärgati. Ja ega me vahepeal kusagil ei käinud, kuigi mul oli hommikul aluspüksid tagurpidi jalas.

— Noh mis nendel sinu aluspükstel on trahviga tegemist, imestas Lindsten.

— Nadja seletas, et tal tuleb minna pühapäevalgi tööle ja et tal tuleb kohe minema hakata. Riietusime ja ma läksin teda saatma. Taksoga läksime, aga kuna pea oli nii pagana haige, mõtlesin ma tagasi jalutada. Ma ei olnud veel käinud kümmet minutitki, kui komistasin millegile. Võib-olla kõnnitee kivi vastu, kuna need on siin nii kuradi katkised.

— Samas tuli miilits ja seletas, et ma olen purjus. Ega ma palju ei olnud, kuigi hommikul võtsin pudelist vähe enne kui Nadjaga lahkusime. Pidin võtma, kuna tundsin end nii halvasti.

— See mees aga kordas, et ma olen purjus ja hakkas mind kuhugi vedama. Ma katsusin end temast lahti rebida, aga kohale sõitis kinnine politseiauto. See oli selline roheline ega mitte sinine nagu meil. Sellest tuli teine miilits ja need toppisid mind taharuumi. Siis algas sõit.

— Ega me kaua ei sõitnudki. Jõudsime kusagile õuele, mind veeti autost välja ja viidi politseijaoskonda, väiksest uksest trepist alla. Alul küsiti kõiki isiklikke andmeid, võeti ära rahakott ja paberid ning käekell. Siis kästi täiesti alasti võtta ja lükati putkasse, kuradi väiksesse, pimedasse ja külma betoonkappi.

— Ma ei tea täpselt, kui kaua ma seal olin, kui mind ära toodi ja sain kella tagasi. See näitas üheksat. Ma arvan, et oli kaheksa kui sinna viidi.

— Siis miilits kuulas mind üle — see ei olnud kumbki neist, kes mu sinna viisid — ja teatas, et olen esinenud avalikus kohas joobununa. See on teatavasti karistatav tegu. Mulle määrati 150 rubla trahvi. Kuna minul oli ainult 127 rubla ja 52 kopikat, siis sellest piisas. Soome rahad olid õnneks kohvris hotellitoas. Mind veeti jälle tagasi õuele, lükati autosse ja öeldi, et võin lahkuda kuna olen küllaldaselt selginud. Nad sõidutasid mind ühe platsi lähedale. Sealt ma siis jalutasin siia, küsides inimestelt teed Virusse.

— Missuguse kviitungi nad sinule andsid, uudishimutses Lindsten.

— Mitte midagi, ei mingit kviitungi.

— Missugune see politseijaoskond oli? Missuguseid pilte seal oli seinal?

— Ülekuulamisruum oli päris väike. See võis olla mingi eeslinna jaoskond. Seal ei olnud mingeid pilte. Laud, ülekuulaja tool ja pink seina ääres.

— Kuule vaene Kalle, sa ei ole miilitsate käes olnudki, ütles Lindsten. — Ega sa esimene ole, keda isehakanud miilitsad on ninapidi vedanud. Need on päris ehtsad miilitsa vormis või sellele sarnanevais individuaalettevõtjad. Võivad muidugi olla ka ametimängutööd harrastavad päris õiged miilitsad. Kui nad näevad sobivas üksikus kohas joobnud välismaalast, siis visatakse see kaubaautosse ja paigutatakse seniks kuhugi keldrisse kuni ta on vähe selginud.

— Enne vabastamist määratakse sõbrale trahv. See on alati mingil imelikul põhjusel sama suur kui ohvril juhtub raha kaasas olema. Kui meest on mõned tunnid külmas keldrikongis hoitud, siis maksab ta kõik mida küsitakse, kui vaid pääseks minema.

— Üks hea tundemärk näib olevat, et neil isehakanud miilitsail ei ole Lenini ega muude suurte pealikute pilte seintel. Ja ma olen kuulnud, et trahvituile kunagi ei kirjutata kviitunge, teadis Lindsten.

— Küll on kuradi kombed! Võib olla, et sul on õigus, sest selles loos oli midagi imelikku, kui ma nüüd tagantjärele mõtlema hakkan. Aga see on tõsi, et siis ei tulnud mulle meelde ega mõttessegi selgitust nõuda, nõustus Kalle.

— Tuleb sellistki hinda vahetevahel maksta ja olla isegi purjus. Ma lähen lisa hankima, ütles Kalle. — Saatan, aga mul ei ole enam raha!

— Ära sellepärast muretse, häda ei ole midagi, lohutas Vuotilainen ja läks ning tõi järgmised klaasid.

Kalle mõtted läksid siiski kogu aeg tagasi isehakanud miilitsate juurde ja seaduse ning õiguse sildi alla maskeeritud röövimistegevuse juurde:

— Igasuguseid närusid see neetud maa peab kandma, aga sellesarnast ma ei ole veel enne kuulnud!

— See süsteem on sellepoolest palju arenenum kui kapitalistlik, et inimlike iseloomude jooned pääsevad paremini esile, irvitas Lindsten. — Kas võiksidki ette kujutada, et näiteks see meie konstaabel hakkaks äkki omapead turiste trahvima?

Päeva programmile mõteldes oli Vuotilainen arvamisel, et tuleks vähe vaadata ka linna ümbrust. Teedel olevate kontrollpunktide tõttu see ei oleks kerge, aga ehk Marts leiutaks abinõu, arvas Lindsten. Helistati eestlasele, kes oligi kodus ja lubas tulla Virusse.

— Kui kaugemale läheme, siis tuleb ka sinu kraam kuhugi paigutada, meenutas Lindsten Kallele. — Võibolla et Väisanen võtab ka sinugi kohvri hoiu alla?

Mindi kogu grupiga Kalle kraami pakkima. Galija oli juba konstaabli juurest lahkunud ja seegi oli just jõudnud riietesse. Kuna konstaabel ei olnud muud kava teinud, otsustas temagi teistega kaasa tulla.

Marts oli juba all ootamas, kui mehed saabusid kohvrite viimiselt Väisase ruumi. Hommikusööki söömata oli konstaabel haaranud kärult paar vorsti ja suurema ümmarguse juustu. Suutäie raskuseks oli Vuotilainen toonud välja juba pakitud kohvrist täie vodkapudeli.

— Mul on Volga, Andrese auto. Me võime vähe ringi sõita, arvas Marts.

— Kas pääseme Tallinnast välja? süsis Lindsten. — Oleks vahelduseks tore ka maaõhku haista.

— Pääseme küll, ega igat paika ei kontrollita, teatas Marts.

Seltskond istus Volgasse. Konstaabel hakkas taskunoaga igaühele voolima pakse vorsti- ja juustutükke. Pudel käis mehelt mehe kätte, ega Martski jäänud vahele.

— Ei tohi ainult miilitsa ette minna, seletas ta.

Alul piki eeslinna väiketänavaid sõites jõuti väikseile küla- ja põlluteedele, päris samal viisil kui pulmapeolegi sõites.

(Järgneb)

Toronto Eesti Pensionäride Klubi juhatus. Istuvad vasakult: H. Mägi, E. Loosberg, F. Terts (esinaine), H. Parson, E. Terts. Seisavad: F. Moller, O. Kraav, I. Leps, A. Laanep, V. Saarni ja E. Kumm.
Foto: J. Säägi

Ära kaota oma . . .

(Algus lk. 2)

homme olen jälle sama üksinda nagu ennegi, sisendab V. Sermat usku inimesele enesesse.

On hirmus pidada millegistki kahe käega kinni, selle asemel et võiksid end vabana tunda. Tuleks katsuda midagi teha, mis tugevdaks eneseusaldust.

Tugev ja positivne pilt oma isiksusest mõjutab jaatavalt inimsuhetele. Nõrk enesetunne omalt poolt lisab üksindustunnet.

Kui lähene inimsuhe puudub, võib ahistatud inimene otsida ükskõik millist kontakti tahes. Kahjuks sageli see otsimine viib pettumusisse, halvenevaisse tundeisse, lööb oma peegelpildi endisest rohkem kildudeks.

Inimsuhete tõrjumisest võib tulla täielik: ära puutu mind! Töö ei suju, toit ei maitse, uni ei tule. Abiks tulevad peamiselt ravimid ja alkohol, päevaseks kaaslaseks on masendustunne ja rahutus.

Me võime pidada kinni rusikas käsi oma rippumatusest. Kardame kellegi omaks saamist. Soovime, et meie vajadused saaksid rahuldatud nii, et meil ei tarvitse iseenesest anda palagi, vähemalt liiga suurt pala. Meist on harva ootuste täitjat.

Mida teha üksindusele? V. Sermati arvates kiireid abinõusid raskemate üksindusjuhtumite lahendamiseks ei ole. Lubavalt näitavad terapaatilised ja kasvatuslikud menetlused, millega parandatakse isiku kommunikatsioonivõimet ja soovi teistele inimestele läheneda. Üksik inimene vajab algatusvõimet kontaktide sõlmimiseks.

Talle tuleb anda ka realistlik käsitus sellest, et kestvate inimsuhete loomine nõuab rohkesti aega.

Aga soomlase üksindus? V. Sermat on Soomes olnud alles mõni nädal ja ta arvab, et võtab liiga suure riski vastamiseks, et kas soomlase üksindus on midagi erisugust. Ise ei ole jõudnud Helsingis veel üksi olla, aga viiest miljonist soomlasest on ta kohanud alles kolmekümne ringis ja nende hulgas pole olnud ei ühtki ebasõbralikku ega tõrjuvat. Aga inimestel ei tundu siin olevat palju võimalusi üksteisega kohtumiseks? Kuhu minna vestluseks kui seltskond puudub, kas raudteejaama?

Ta seletab, et Hollandis, kus ta just enne seda viibis, oli võib-olla hõlpsam alustada vestlust inimestega. Soomes on väga raske talvepakaselisel tänaval seisatada kasukais liikuvate inimeste juurde vestlemiseks. Soomlasil on koor ümber, aga seest on nad soojad.

Aga näiteks vanemad mehed, 60—65-aastased, on uurimuste kohaselt tõesti hirmuäratavalt üksinda.

Ta annab mõned juhtnöörid üksindusest välja pääsemiseks, et hoolitagu üksteisest, sest üksindusel ei tohi olla tulevikku. Kui kõik ei hooli sinust, siis vaata, kas sa ise oled teistest hoolinud.

Kirjutuse juures on veerand leheküljeline foto, kus prof. V. Sermat istub oma tööruumis kirjutuslaua juures.

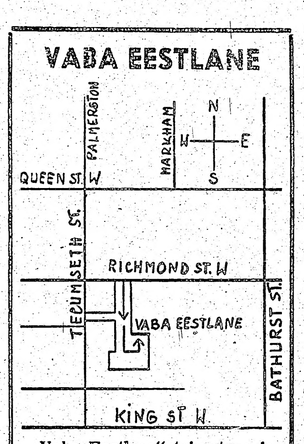

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast
reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus
väljaspool tööaega:

Karl Arro 482-0242
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:

üks tolli ühel veerul	$3.50
esiküljel	$4.—
tagaküljel	$3.75

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. **Vaba Eestlase talitus**
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto, Ont. M6J 3M7
Talitus väljaspool tööaega: Helmi Liivandi 251-6495
2. **Mrs. Leida Marley**
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont. M2M 1Z7
Telefon: 223-0080

Teil on õigus võrdsele töötasule kui te teete oluliselt sama tööd mida teeb mees. On tõsiasi, et selleks on antud teile seadus.

Ontarios on kehtestatud seadus, mille järele te saate sama töötasu kui te teete oluliselt sama tööd, mida teeb mees. Probleem seisab selles, et paljudele naissoost teenistujatele ei makseta ühel või teisel põhjusel töötasusid seaduse alusel.

Näited.

See ei ole õiglane kui tööandjad määravad palganormid töönimetuse järele või kasutavd väiksemaid tööalal esinevaid erinevusi erinevate palganormide õigustamiseks.

Näiteks ametnikena töötavad mehed sooritavad võibolla mõningaid sisseoste tööstuse sisseseadete või varustamise alal, kuna naisametnikud ostavad väiksemaid esemeid — kirjutusmaterjale, kontoritarbeid jne. Kui sellised väikesed erinevused nagu ruumide lukustamine õhtul, vähemate rahasummade käsitamine ja raskemate esemete tõstmine ei kujuta endast „olulist erinevust" tööülesannete täitmisel ning ei õigusta meest suuremale töötasule. Seadus kinnitab, et kui naine teeb oluliselt sama tööd, mida teeb mees, siis on ta õigustatud saama sama tasu.

Mida tähendab „oluliselt sama".

Küsimuse selgitamiseks tuleb mainida, et „oluliselt sama" all tuleb mõista olukorda, kus töökohal nõutakse samasugust tööoskust, jõupingutust, vastutust ja töötamistingimusi ning erinevused on ainult väiksema tähtsusega.

Tööoskuse alal pööratakse tähelepanu sellistele teguritele nagu kogemused, treening ja haridus, mis on olulised teatud tööülesannete sooritamisel. Jõupingutuse alal on olulised füüsilised või vaimsed pingutused oma töö sooritamisel. Ning vastutuse hindamisel on tähtis vastutuse suurus kaastööliste suhtes oma töö tegemisel.

Seaduse rakendamine.

Võrdse töötasu seaduse rakendamiseks on Ontario valitsus suurendanud ametkonda Employment Standards Branch'is. Ametnike ülesandeks on teostada kontrolli provintsis asuvates ettevõtetes, valvata palganormide järele ning uurida kaebusi, mis on esitatud tööministeeriumile.

Võrdne tasu võrdse töö eest. See on teie õigus. Ja see on seadus.

Kui te soovite rohkem informatsiooni või kui te soovite kaebust esitada, siis telefoneerige või kirjutage Ontario Ministry of Labour kohalikule Employment Standards Branch'ile.

Kasutage oma telefoniraamatut või helistage Bell Directory Assistance'le kui te soovite telefoninumbrit tasuta kohalikule Employment Standards Branch'ile helistamiseks.

Kui naisele maksetakse oluliselt sama töö eest vähem kui mehele, siis ei ole see mitte ainult ebaõiglane vaid ka illegaalne.

Ontario Ministry of Labour | Employment Standards Branch | Robert G. Elgie, MD Minister

Praost dr. J. Taul 75

75-ndat juubelisünnipäeva tähistas 21. mail Londonis assessor praost dr. theol. Jaak Taul, pärit Riidajast, Viljandimaalt. Lõpetanud Tõrva Ühisgümnaasiumi cum laude 1924. a. ja siis Tartu Ülikooli usuteaduskonna, kus tema erialaks kujunes süstemaatiline usuteadus, saavutas ta 1929 magistrikraadi. Töötas seejärele ülikoolis stipendiaadina, jatkas ta teaduslikku tööd Cambridge ülikoolis Inglismaal, ettevalmistudes professuurile. 1935. a. kaitses ta doktoriväitekirja teemal „Kristluse jumalariigi õpetus". Järgnes õppejõu töö Tartu Ülikooli usuteaduskonnas kuni Vene okupatsioonini 1940. a. Jatkanud õpetamist saksa okupatsioni ajal, sai temast 1944 põgenik.

Õpetajaks ordineeriti J.T. 1929. a. piiskop J. Kuke poolt, mille järele ta töötas ülikooli koguduse adjunktõpetajana. Oli seejärele Petseri Peetri kog. õpetaja ning siis Tartu Ülikooli kog. abiõpetaja. 1936 kutsuti ta Tartu Peetri kog. I pihtkonna õpetajaks. Seal tehtud tööd hinnati koguduse poolt juubilarile kuldristi annetamisega. 1941 valiti ta Tartumaa abipraostiks. Põgenikupõlvest Göttingenis kutsuti ta Londoni kog. õpetajaks, olles piiskoj J. Kõpu poolt määratud ka Inglismaa eestlaste usuelu korraldajaks. Kui loodi praostkond, valiti dr. J. Taul praostiks. 1972 nimetati ta vaimulikuks assessoriks.

Juubilar alustas oikumeenilise tööga juba 1937. a. Eestis. Ta määrati konsistooriumi poolt sidemetepidajaks EELK ja Briti kirikute vahel. Seda tööd ta jatkab tänaseni. Inglismaal oli ta Oxfordi ülikooli Mansfieldi College nõuk. liige, Inglismaa Luterliku Nõukogu sekretär, hiljem president ja aupresident, Briti Kirikute Nõuk. liige ja osavõtja Luterliku Maailmaliidu konverentsidest. Tema suuri teeneid rahvusvahelises kirikuelus hinnati Inglismaal Canterbury peapiiskopi poolt kõrgeima aumärgi „Püha Augustinuse Ordeni" annetamisega. Väsimata kaasalööja on dr. J. Taul olnud ka rahvuslikul võitlusrindel E. Komitees Göttingenis, oli Inglismaa Eestlaste Ühingu esimees, EIRE Londoni delegatsiooni liige jne. Akadeemiliselt kuulub ta EÜS-i vilistlaskonda. Ta poeg Andres on isa jälgedes, olles Vana Andrese koguduse õpetaja Torontos ja kaasalööja eesti ühiskondlikus töös, tütar Virge on ülemarstiks Inglismaal ja tütar Tiina, Oxfordi ülikooli lõpetanuna, tegutseb kooliópetajana.

VES

Maimu Yllo Akadeemiliste Naiste Ühingu presidendiks

Aprillis, peale pinevat valimiskampaaniat, valiti Maimu Yllo Ameerika Akadeemiliste Naiste Ühingu (AAUW) presidendiks New Jersey osariigi ulatuses. AAUW'sse (American Association of University women) kuulub 190.000 liiget, üle 6000 N.Y. osariigis.

Maimu Yllo on aktiivselt osa võtnud AAUW organisatsioonilisest tööst alates 1958. AAUW liikmeskond koosneb Ameerika ülikooli lõpetanud naistest kui ka välismaa ülikooli lõpetajatest kes on akrediteeritud rahvusvahelise akadeemiliste naiste ühingu poolt.

Maimu Yllo valik on nimetamisväärt arvestades asjaoluga, et ta ei omandanud kõrgemat haridust ameerika akadeemilises miljöös vaid Euroopas. Ta alustas õpinguid Tallinna Tehnika Ülikoolis 1940, põgenes kodumaalt 1944, jätkas õpinkuid Saksamaal Hamburgi ülikoolis lõpetades 1950. a. keemikuna magistri kraadiga. Alates 1950. aastast on Maimu keemikuna Du Pont suurfirma teenistuses.

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Tel. 862-7115
Toronto, Ont. M5J 2H7

Auahnus: soov, et su nimi kahesaja aasta pärast suures entsüklopeedias sees seisaks. Mõnus oleks siis seda sealt lugeda.

A. Valton

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

Miinid Soome lahes

HELSINGI — Jääga liikuma pääsenud N. Liidu ujuvmiinid on ohustanud laevaliiklust Soome lahe lõuna osas. Soome merivalve ja merejõud ei ole siiski märganud, ühtki ujuvmiini Soome rannikul.

N. Liidu ametivõimud hoiatavad Soome mereliiklusvalitsust miinide eest. Lahti pääsenud miinide arvust, asukohtadest ja liikumissuunast pole Soome ametivõimudele antud teateid, kuid soome mereliiklusvalitsus, merejõud, rannavalve ja ranniku raadiojaamad on asunud olukorra selgitamisele.

Miinid on siiski ilmselt esialgul püsinud N. Liidu vetes. Soome merejõudude staabis peeti N. Liidu teadaannet ettevaatushoiatuseks ja oodatakse, et N. Liit annaks lisateateid, kui miinid jõuavad rahvusvahelisse vette.

Soomlastel on siiski teada, et N. Liidus valvatakse olukorda väga hoolikalt. N. Liit on piiranud oma rannikuliiklemist ning laevad võivad liikuda vaid päeval ja ainult jäämurdjate poolt avatud teed kaudu.

Kui Soome merevalveametivõimud märkavad ujuvaid miine, antakse raadios kohe sellekohane hoiatus. Pärast sõda on Soome lahes nähtud vahetevahel miine. Miinid tehakse kahjutuks tulistamisega.

Tallinnas äratas tähelepanu kuuldus, et Pirita ranna läheduses Tallinna lahes on leitud ja kahjutuks tehtud kaks miini. On võimalik, et tegemist on sõjaaegsete allveemiinidega, milliste ankruketid on läbi roostetanud. Amelikult midagi selle kohta ei ole teatatud.

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1002, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

TED ROLAND LAAN
advokaat-notar
133 Richmond St. W., Ste 705
Toronto, M5H 2L3
Tel. 364-7072

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

ANDRES OLVET, LL.B.
Advokaat-notar
Bigelow, Hendy, Shirer & Uukkivi
789 Don Mills Rd.
Tel. 429-3110
kodus 699-2395

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 29. mail 1980 — Thursday, May 29, 1980

Eestlaste elu Lõuna-Floridas

11. mail toimus Fort Lauderdales L.-Florida E. Koondise korraldusel emadepäeva tähistamine ilusates ookeaniäärseis „Ocean Club" ruumides. Avar saal oli tulvil, kuigi suur osa „lumelindudest" olid juba põhja tagasi lennanud.

Aktuse avas ja oli teadustajana tegev Edgar Totsas, palvuse pidas õp. Helmut Rüdmik. Aktust ilustas lauljatar Anadie Allik kahe lauluga, klaveril saatis Erich Allik. Tuumakas aktusekõne oli Hedi Jensenilt. Ülejäänud eeskava täitmine oli laste käes. Esinesid Mark Lombardi ja Veroonika Riisma.

Järgnes Koondise esimehe Harald Hinno lõpusõna ja siis lauldi püsti seistes „Kas ema südant tunned . . ."

Meeliliigutavale aktusele järgnes ühine koosviibmine kohvilauas. Esimees Hinno, kes hiljuti saabus Lakewoodist organisatsioonide juhtide üldkoosolekult, andis edasi oma tähelepanekuid ja muljeid.

Need ajad on möödunud kus Florida eestlased kevade saabumisel langesid „suveunne". Tõhus putukate kontroll ja õhujahutuse võidukäik on teinud siinsed suvekuud ka põhjamaalastele vastuvõetavaks ja isegi nauditavaks ja seetõttu seltskondlik elu läheb täie hooga edasi: 19. aprillil pühitsesid Meta ja Oscar Lembit endi kuldpulma ligi saja inimese osavõtul, siis järgnes abielupaar Allikute tähtpäeva pühitsemine, edasi kokkutulek abielupaar Enniste kodus, 24. mail oli siinse populaarse eesti motelli omanikkude peres „ümmargune" sünnipäev, 21. mail sai kolonel Nigul Ermaste 85 aastat vanaks ja koos abikaasa Magdaga sai neil täis 50 aasta õnnelikku abielu.

31. mail on koondise esimehe Harald Hinno ruumides vastuvõtt poja Toomase kooli lõpetamise puhul. 7. juunil kell 11.30 e.l. on ühe eestlaste grupi kokkutulek Fort Lauderdales, Sweden Houses. Lähemaid teateid saab hr. Allikult, tel 486-1622. Võidupüha ja jaanipäeva pühitsemine toimub koondise korraldusel 22. juunil. Lähemaid teateid saab hr. Hinnolt, tel. 463-5861.

Vana Andrese koguduse tegelaste ühine laupäevaõhtu

Vana Andrese kiriku seltskondlikes ruumides toimus möödunud laupäeval lõbus laupäevaõhtu koguduse tegelastele. Idee algatajaks ja organiseerijaks oli nõukogu liige Lembit Jänes koos oma abikaasa Maryga ning õhtu mõte oli meeles pidada ja esile tõsta koguduse naisringi, kes alati on hoolitsenud koguduse kohvilaudade korraldamise eest kuid kes ka ise kord võiksid kohvilauas istuda ning lasta endile kohvi ja selle kõrvalist pakkuda. Üritus kujunes siiski kohvilauast kaugeleulatuvamaks, kuna Lembit Jänes oma abikaasaga hoolitsesid kohvilaua asemel õhtusöögi eest. Külalistena lisandusid naisringi liikmeile veel koguduse segakoori ja nõukogu liikmed ja lõpuks tõusis osalejate arv 165 inimeseni.

Humoorikullasel õhtul olid serveerijateks nõukogu ametiajalt nooremad liikmed ja õpetaja. „Peakokaks" oli Lembit Jänes, „kelneriteks" õp. Andres Taul, Enn Tiisler, Tõnu Orav, Ben Teder, dr. Endel Aruja ning abilised Pärja Tiisler, Leida Pajur, Elle Orav jt. Kohal oli ka piiskop Karl Raudsepp abikaasaga. Piiskop pidas söögipalve.

Eeskavalises osas esinesid koguduse segakoori liikmed. Lauluettekandeid esitasid Tamara Norheim, Aino Kassfeldt ja Marta Kivik, keda klaveril ja kitarril saatis Leena Tiisman. Piiskop Karl Raudsepp pidas humoorika kõne ja tänas lõpuks Lembit Jänest nende inimeste meeles pidamise eest, kes alati ennastsalgavalt kogudust on teeninud. Tujukullaseid ühislaulu saatis akordionil L. Riis.

Lõpuks lauldi sünnipäeva puhul L. Jänesele „Ta elagu" ning õp. A. Taul ütles oma lõpp- ja tänusõnad korraldajatele ja osavõtjatele.

T.E.S. Lasteaed tähistas emadepäeva samaaegselt oma lõpupeoga. Pildil ülevaade lasteaia perele kevadmotiivilisel taustal.
Foto: Vaba Eestlane

Meeldiv klubiõhtu Montrealis

Pensionäride Klubi lõpetas oma tegevusrikka hooaja

MONTREAL (VE) — Montreali Pensionäride Klubi aastase tegevuse lõpetamine on kujunenud meeldivaks ja oodatud sündmuseks, mis toob tavaliselt kokku suurema hulga klubiliikmeid. Aasta jooksul sõlmitud tutvussidemed ja vanade sõprade kohtamine annab sellele kokkutulemisele perekondliku ja sooja õhkkonna. Nii oli see ka reedel, 16. mai õhtul, kui klubi pidas oma hooaja lõpu koosviibimise Jaani kiriku seltkondlikes ruumes. Ka seegikord oli kohale tulnud suurem arv liikmeid, vaatamata sellele, et ilm oli ilus ning ees seisis pikk nädalalõpp, kus paljud lähevad oma suvepaikadesse.

Kohapealsel näitusel oli esitatud suur valik ehisnahatöid, mis tehtud aasta jooksul klubiliikmete poolt Endel Rubergi juhatusel, õlimaale oli Leida Saarelt ning sõejoonistusi Lidia Koppelilt.

Klubi abiesimees Aadu Randpalu tervitas kokkutulnuid ja tutvustas esinejaid.

Anton Pindam deklameeris humooririkkaid „Pedreski Jaani" satiirilisi luuletusi, mis vastu võeti elava aplausiga ning kutsuti ka välja autor, kes kohal oli.

Järgnevalt esines duett Dagmar Muru ja Heldi Ranne, kes kandsid ette kaks laulu: Miina Härma „Ei saa mitte vaiki olla" ja Itaalia rahvaviisi „Kuu kumab kullana"; klaveril saatis neid Karl Raudsepp. Esinejad said sooja vastuvõtu ning neile annetati lilli.

Teisena luges Anton Pindam oma tundeküllaseid ja isamaalikke luuletusi ning lõpetas ettekande Tiiu Ässari luuletusega „Vabadus on libe". Tema ettekanded on alati olnud hinnatud ning said ka seekord südamliku vastuvõtu osaliseks.

Koosviibimisele oli tulnud ka föderaalvalitsuse New Horizoni programmi esindaja mrs. J. Davis, keda klubi nimel tervitas esimees Edgar Heinsoo ning andis talle üle Endel Rubergi poolt küünetehnikas valmistud nahktöö-maali.

Õhtu hubasuse eest hoolitsesid virgad perenaised: Tuuli Nerska, Dagmar Muru, Eve Kallas ja Gerda Piksalu, kes valmistasid ilusa kohvilaua võileibade ja küpsistega.

Kiidusõnud eesti rahvarõivastele

Northern Secondary School'is lõppes rahvarõivaste valmistamise teine tegevusaasta 9. mail kooli „Open House'iga" Esitatud olid Kadrina-Ilumäe, Uus-Muhu, Väike-Maarja, Järva-Jaani, Pärnumaa ja Anseküla rahvarõivad. Suur publiku vool tundis suurt huvi meie hõbeehete ja rahvarõivaste töötlemise vastu. Rahvuslikke hõbekette ja rinnailustisi oli kokku 3 naela väljapanekute hulgas. Lauda kaunistasid Eesti ja Kanada lipud.

Näitust imetleti ja Toronto haridusosakonna esindajad ütlesid komplimente. Nende arvamine oli, et ukraina ja eesti rahvusgrupid olevat siin domineerivad ja eesti rahvarõivad värvirikkalt kaunid.

Põhja Toronto keskkool pühitses selle näitusega oma 50 a. juubelit.. Nimetatud koolis on ligi sada eesti noort hariduse omandanud ja osa neist tegutsevad juba Kanada ühiskonnas vastutavatel kohtadel. Ka paljud eesti õpetajad töötavad ja on seal varem töötanud.

Õpilaste soovil ja kooli lahkel vastutulekul jätkub rahvarõivaste valmistamine seal ka tuleval õppeaastal, kuigi kursus oli ettenähtud peamiselt „ESTO-80" rahvarõivaste valmistamiseks.

Soome koorilaulu Torontos

Soome laulukooridel on tavaks teha külaskäike Põhja-Ameerikasse, kus nad annavad siinsete soomlaste keskusis kontserte. Möödunud aastal oli ligi kümme erisuguses vanuses ja koosseisus Soome koori Torontos.

Tänavu ilmselt jatkatakse seda kaunist tava, mis siinsetele soomlastele on meeldivaks sündmuseks. Mõnel määral on Toronto eestlasedki käinud kuulamas kooride esinemisi ja leidnud, et kaugelt tulnud külaliskoorid on kõrgetasemelised ja väga huvitava kavaga, kus ei puudu ka eesti heliloojate tööd.

Esimeseks külaliseks on tänavu Kuopio Haapanieme kooli noorsookoor ja puhkpillide orkester. Nad on olnud Ühendriikides juba maikuu jooksul, Kanadas on ettenähtud ainult üks esinemine kolmapäeval, 4. juunil kell 7.30 õ. Northern Secondary Schoolis (Peetri kiriku kõrval). Nii koori kui ka orkestri liikmed on 12—16-aastased. Kooris on 30 tütarlast, orkestris 45 poissi ja tüdrukut.

Ainult mõni päev hiljem, pühapäeval, 8. juunil toimub Torontos Lawrence Park Collegiate auditooriumis Seinäjoe tütarlastekoori kontsert. Nimetatud koor kuulub Soome noorte tippkooride hulka. 12—18-aastaseid lauljaid on kooris 48 ja see on saavutanud juba laialdast tähelepanu Euroopas.

Vaimuliku koorilaulu huvilistele toob laulukosti Helsingi Johannese koguduse kirikukoor. Nende kontsert toimub kolmapäeval, 11. juunil Agricola kirikus.

Endel Rubergi personaalnäitus Baltimores

BALTIMORE (VE) — USA idaranniku eestlastele tõi see kevad kaks kunsti suursündmust: noorte „elektikute" näitus Kultuuripäevadel New Yorgis ja varsti pärast seda Endel Rubergi akvarellidenäitus Baltimore Eesti Majas. Kui esimene tutvustas järelekasvu (19 uut nime), millest paljud olid eesti publikule hoopis tundmatud, siis Rubergi näitus avas Baltimore—Washingtoni eestlaskonnale ühe looja ja loominguliigi, mis mujal on ammu juba tuntud ja kõrget tunnustustki leidnud. (Rubergi külmutustehnikas tehtud akvarelle leidub Jaapani keisripalees, Inglise kuningakojas ja USA presidendikodus.)

Endel Ruberg astus Ühendriikide eesti publiku ette suure töödevalikuga oma hilisemas, küll juba üle aastakümne kestnud loomeperioodist, mida iseloomustab kerges pakases tekkivate jääkristallide muster maalide tausta (taeva, pilvede) ja sageli ka figuuride (metsa, puude jne.) tekstuurina. Kunstnik ise on nimetanud sellist vesivärvitehnikat „koostööks Suure Loojaga" ning oma lühidas avasõnavõtus iseloomustas enda osa humoorikalt kui vaid püüdlust luulda selles suures hümnis Loojale kaasa „heeringa hääle ja vihmaussi viisiga". Baltimore Eesti Seltsi esimees Gottlieb Peets, näitust avades ja publikut tervitades, võttis Rubergi kunsti olemuse tabavalt kokku paari sõnaga: tekkinud külmas, kuid tekitab soojust. Sama teemat arendas edasi ka vernissaazhi peakõneleja Ilmar Mikiver Washingtonist, kes otsis sooja-külma motiivile paralleele eesti luulest.

Kõneleja tõi näiteid kunstiloomingust piirisituatsioonides, nagu sellest räägib Betti Alver luuletuses „Maalija lõvipuuris", ja meenutas Villem Ridala üldtuntud värsse „Üle hämara, varjudest tume õrna ja sinava lume . . ." („Talvine õhtu"), mis eesti kunstluules avastab talveilmas erakordset värvikirevust. Ning ta toonitas, et Endel Rubergi akvarellitaidele on talv ja külm vaid ettevalmistav tehnika. Loomingu lõpptulemus on värvikas ja soojendav ning peaks soojendama rohkem eesti kodusid.

Juba avaõhtul ostetigi arvukalt Rubergi akvarelle. Kolm päeva kestnud näitust võis lugeda igati õnnestunuks.

● Mis on teie maja turuhind?
● Helistage meile! Me anname teile turuhinna.
● Me võtame müügile MLS kaudu või eksklusiivselt.

HEINO PÄRNSALU
REAL ESTATE BROKER
469-5118

LINDEN
REAL ESTATE LTD.
1014 Queen St. E. (sissekäik 8 Boston Ave.) Toronto, Ont. M2M 2T9
21 a. kogemusi kinnisvarade vahendamisel

Riin Rivanool

Helikopter

Kuigi see on suur üleseina aken, ei ole sealt palju näha. Tuba on kümnendal korrusel ja aknast vahib vastu vaid eemalsirguvaid all-linna pilvelõhkujaid, terakse sinetavat taevaribagi sinna vahele topitud.

Aga midagi huvitavat sellest aknast päevajooksul siiski näeb. Koguni mitu korda päevajooksul.

Pool majadeblokki linna poole on mu akna kõrgusel just Lastehaigla lame katus ja sinna maanduvad helikopterid. Need on ambulantssõidukid, mis õhuteel toovad kiirabina õnnetusohvreid või hädahaigeid, need viiakse siis katuselt liftiga alla kas Lastehaiglasse või tunneleid pidi veel kahte teise ületee haiglasse kuhu vaid vaja.

Helikopter tuleb alati samamoodi: idapoolt manööverdab enda katuse kohale, seisatab siis, pöörab õhus täiesti ringi ja vajub selle järele kui kollane kana oma pesale. Tõesõna, mõnikord jääb otse mulje, et enne maandumist, kui uksed juba lahti vajuvad, soputab ta kui kana pesale minnes oma sulgi ja istub alles siis täies hiilguses maha.

Haigla kohta on see vägagi hea, et sedasi päevavahelduseks neid helikoptereid vahtida võid. Aga loomulikult ei ole see veel mitte kõik ja huvitavat on muudki.

On arusaadav, et enne haiglasse minekut seab iga naishing enda igatpidi korda. Kõige esmalt laseb ta juuksuril teha korraliku soengu, ikka selle mõttega, et kes teab millal jälle saab. Peale selle tuleb vähegi mõtleval naisterahval oma keha küljes leiduvad 20 küünt ära värvida või lakkida, nägu vastavalt minkida ehk üleslüüa, nii et tohtritel ikka kena vaadata oleks.

Endastmõistetavalt tuleb hoolitseda ka enda garderoobi eest ja kuna see koosneb öösärgist, hommikumantlist ja toakingadest, siis mina võhikuna selle asja vaheldusrikkusele suurt rõhku panna ei osanud. Aga teised maadamid seda teadsid ja nõnda võisid nemad iga päev vahetada värvidelt kooskõlastatud seti, kord kanda särki, mis oli ainult ühe õla pealt paljas ja läbipaistev kui õhk, teine kord sellist, kus vaid kaks kitsast paela hoiavad lühikest pealpoolepõlvi ulatuvat ahvatlevat hõrgutist üleval või on seljas selline puhvis-vuhvis siidine kui tuulehoog või midagi muud veel huvitavamat. Hommikumantleid võis näha päris tavaliste kõrval küll brokaadist, siidist ja sametist või kullast-karrast läbipõimitud ka.

Igatahes kõndisime me kõik enne oma operatsioone kauneis soenguis ja ülesvuhvitud ööriietuses ringi, kuni . . .

Tehti teatavaks, et enne operatsioonile saamist tuleb küünelakid ja mingid maha võtta, ehted — isegi sõrmused — ära anda, kontaktläätsad, valehambad ja plaadid — kõik, teate kõik, mida teistel inimestel sinust üleüldse teada pole vaja — see kõik tuleb ausal kombel ja ilma varjamiseta maha jätta. Aga noh, tähtsust sel ju pole, sest unerohu all ise ju midagi muud mõistlikku niikuinii ette võtta ei saa, kui ehk vaid meelemärkusetult mõned lollused välja rääkida.

Kui meid siis kord sealt operatsioonisaalist unehõlmast üles saadi ja oma tuppa tagasi sõidutati, olime kõik ühte moodi salkus-sorgus juuste, kahvatu näo ja laialt lohmaka haiglasärgi sees.

Ei lasta sellist haiget mitte kaua oma voodis hinge tõmmata, vaid ta sunnitakse käima ja kõndima ja siingi olime me kõik ühtemoodi küürus ja konksus kui kringlid. Mõnel tuli rataste otsa pandud toikaga kaasa vedada kogu see torustik, millest elujõudu otse veenidesse niriseda lastakse või mõnda teist kotti, kuhu üht-teist-kolmandat kogutakse-korjatakse ei tea miks või mille pärast. Moenäitus on päriselt meelest läinud, viimasemoe hommikumantlid ei loe midagi ja hea on, kel lai ja lahtine ürp ületõmmata on.

Haigemaja suureks vaheldukseks on külalised, sest nemad tulevad sind küll vaatama, aga toovad sealjuures kaasa uudiseid ja kombekohaselt ka potililli või vaasilõikeid, kombukarpe või raamatuid või ükstapuha mida muud head-paremat. Mõne maadami tuba on kui lilleäri, teisel ripub tervituskaarte nööripidi üle toa, kolmandal võib näha puuviljakorve, millest ta ise veel süüa ei tohi, teisal näeb raamatu- ja näputöövirna ja ikka nõnda edasi.

Vastavalt sellele, kes küllatuleja on, näitab haige end siis kas üliröõmsana ja tervena (sõbrannadele, peamiselt) või vingub ja kurdab ülearu, eriti siis, kui omaenda mees või ema külaliseks on.

Arvate, et haiglas ei näe, kui kevad tuleb. Ikka näeb! Vihma järele lööb Parlamendihoone ees muru haljaks, seda näeks otsaaknast veel pareminigi, aga putukavõrk on alles täis talve ja tolmu. Ja all tänaval sõidavad autod, väikesed kui mängukannid.

Samas kuulen, kuis ühele maadamile järeltulnud papa seletab: „Tead, mul auto mootor parajasti katki, aga ma sest suurt ei hooli, panen raadio kõvemini mängima, et ei kuuleks plärinat . . ."

Kui tark on ikka inimene, jääb vaid loota, et ka auto seda teab ja selle tarkusega siiski koduni jõuda märkab.

Pikapeale läheb iga haige samm kergemaks, selg sirgemaks, sorgus soengud aetakse uuesti puhvi ja moenäitus haigla jalutusruumis läheb endist viisi käiku. See mürkroheline väga õhuline ja lahine öösärk, mille peal käib brokaadist hommikumantel, on ju väga kena, aga see teine . . .

Jälle tuli helikopter. Pööras ja sopsutas, enne kui uksed avas ja oma kalli koorma maha sai. Seal eemal veab aga lennuk ühte reklaamlinti, seda teeb ta igal pärastlõunal, ent ikka ja jälle jookseb see taeva all sellises asendis, et seda lugeda ei näe. Mis seal öeldud oli jääbki saladuseks.

Aga tühja sellest, sest ka minul on üks suur saladus — homme saan ma koju!